

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11-55-62.
Postatakarékpénztári csekkiszámla száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádión gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Egész évre 4 féltévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P.

Budapest, 1937.

XVIII. évfolyam, 46. szám.

November hó 14

„Nagyatádi Szabó István még nem győzött...”

Gyönyörű siremlék-avatató ünnepség Erdőcsokonyán

Nagyatádi Szabó István emlékeit ne csak a főváros és a környéki szobrok s az erdőcsokonyai siremlék hirdesse! Állítsatok ti is szobrot a szivetekben s minden utódotok megemlékezésében és megbecsülésében. És írjátok rá:

— „Ez az elmulthatatlan szobor a legegyszerűbben gondolkozó és legtisztábban látó magyar ember emlékeit örökíti meg. Nagyatádi Szabó Istváné, a magyar falvak életrekelőjét és sorsutjának megjelölőjét. Harca igaz harc volt. Áldott és megtermékenyítő, mint a tavasz esője, a nyár napja s a magyar föld ereje. Munkája öntudatos és megtermékenyítő falut s az újabb ezerév harcára elszántan kész hazát és nemzetet eredményezett.”

Ezt írjátok rá s vonjátok is le tanulságként, ha nemzetünk és hazánk jövőjére gondoltok. S le ne dőljön bennetek az a szobor, mert helyén csak az elmulás sötét sírdögére tárogthat. . .

Ezekkel az érzésekkel írjuk meg, hogy lélekemelő, kegyeletes ünnepség színhelye volt november 7-én, vasárnap az erdőcsokonyai temető, ahol a magyar társadalom és közélet minden rétegének képviselője jelenlétében leleplezték a néhai kisgazdavezér, nagyatádi Szabó István siremlékét. A siremlék három magyar kisgazdát ábrázol, akiknek alakja, tartása és arckifejezése méltóképpen kifejezésre juttatja a magyar gazdátársadalomnak vezére elvesztése feletti gyászát, de

azt az elkötelezettséget is, hogy tovább kíván haladni a megkezdett utat a boldog falu, boldog Magyarország felé.

Az ünnepség sokkal több volt, mint egy hasonló ünnepség lenni szokott; keretül szolgált egyfelől a magyar közélet irányítói számára az agrár-szellem melletti megnyilatkozásnak, másfelől alkalmat adott arra, hogy a nagyatádi Szabó István szellemében dolgozzon az ünnepségen elhangzottakból új erőt és további kitartást merítsenek a további küzdelemhez.

Az ünnepségen a kormány képviselőiben Dardányi Kálmán miniszterelnök, Bornemisza Géza kereskedelmi és iparügyi miniszter, Mikócs Ödön államtitkár és Rákóczy Imre dr. miniszteri tanácsos, mások vettek részt a képviselőház

Bodory György alelnök, a felsőházat Huszár Aladár felsőházi tag képviselte. A nagy létszámú egykori legközelebbi munkatársai közül jelen volt Mayer János ny. földművelésügyi miniszter és Schandl Károly dr. ny. államtitkár; ott volt továbbá tizenöt országgyűlési képviselő; a nagyatádi Szabó-család tagjai; a 92 éves Szalóky Dániel, a nagy államférfi egykori tanítója és a halhatatlan kisgazdavezér barátainak és tisztelőinek nagy serege.

A baroszi választókerület közönsége pedig azzal is kifejezésre juttatták hűségüket

„Sem a kormány, sem a párt nem lesz hűtlen Nagyatádi Szabó István eszméjéhez!”

A remek avatóbeszédet Dardányi Kálmán miniszterelnök mondta. Hangsúlyozta, hogy a kormány nevében kíván tiszteletet adni a földművelésügyi miniszteri székben volt elődje, nagyatádi Szabó István emlékének. Megállapította, hogy Nagyatádi szellemi munkájának nyomai az idő múlásával egyre élesebben bontakoznak ki. Méltatta Szabó István pályafutását, majd így folytatta:

— Forradalmi időkben sokszor előfordul, hogy az idők sodra valakit földob a magasba, talán könnyen azért is, mert könnyű a fajsúlyja az illetőnek.

Nagyatádi Szabó István nem ezek közül való, ő egyéniség, aki a községi bíró székében is éppen olyan súlyos ember, amikor huszonhét éves korában rábízta faluja vezetését, mint később, akár a miniszteri székben.

Mayer János mélyhatású beszéde

Ezután Mayer János ny. földművelésügyi miniszter, a Falu-Gazdaszövetség elnöke lépett az emlékműhöz, hogy egykori küzdőtársának siremléke előtt azoknak a nevében szóljon, akikért együtt harcoltak és akiknek soraiból emelkedtek felelős, vezető helyre mindketten. Mayer János a falvak népének kegyeletét és halálját tolmácsolta a bajtárs, a jóbarát megindult hangján . . .

Gyönyörű beszéde elején megállapította, hogy

a kisgazda Nagyatádi Szabó István megjelenése a magyar közélet porondján történelmi jelentőségű volt.

Az öke szarva mögül az élre került Nagyatádi Szabó István politikai és közéleti érvényesülését nem — mint

Nagyatádi Szabó István szelleméhez, valamint ragaszkodásukat és szeretetüket a kerület képviselője, Mayer János iránt, hogy a kedvezőtlen idő és járhatatlan utak ellenére a legmesszebbfokú drávanemű falvakból is tömegesen záradokoltak el az ünnepségre. A gyönyörű ünnep teljes rendezettségű részéről megjelent Benyóczy Károly barcsi, vitéz Kodács Dénes nagyatádi főszozabíró, valamint Langudhr Gáspár alezredes. A Falu-Gazdaszövetség képviselőitől Szekeres László dr. h. igazgató vett részt az ünnepségen.

Sohasem veszítette el, bármilyen magasságban, az őstalajt a lába alól. Anyagi javukat nem keresték: szegényen jött és szegényen ment el.

Amikor jött, szinte egyedül képviselte a törvényhozásban a kisgazdatársadalmat, amikor pedig távozott, már nem is volt elképzelhető, hogy Magyarországon nemzeti alapon kormányzati politikát lehessen folytatni anélkül, hogy

a kisgazdapártra ne támaszkodják a kormány és a hazafias kisgazdatársadalomnak és érdekeinek befolyást ne biztosítson a kormányzati politikában.

Nagyhatású beszédét ezekkel a szavakkal zárta be a miniszterelnök: — Azzal a fogadalommal távoztunk innen, hogy bármiként is forduljon a sors kerekére, sem a kormány, sem a párt nem lesz hűtlen nagyatádi Szabó István eszméjéhez

annyan mások — születésének, képzettségének, összeköttetéseknek, vagy a lelkiismeretlen demagógiának, hanem annak köszönhető, hogy programja annyira józan s komoly volt, hogy annak igazságával magával ragadta a nép legszélesebb rétegeit. Tiszta itélőképességével megérezte, hogy a nemzet, a köz legnagyobb ellensége az olyan politikus, akinek munkája nyomán csak egyenletlenség, testvérszély és nemzetpusztulás jár.

Megállapította ezután a halhatatlan gazdavezér bajtárs, hogy Nagyatádi Szabó István — ama ritka politikusok közé tartozott, aki senkit sem támadott, felekezeti és osztályharcot nem hirdetett, mert programját mindenkor a fennálló alkotmányos eszközökkel és a fennálló törvényes rend keretei között igyekezett megvalósí-

tani. Tudta, hogy a falu népét a legbecsületesebben akkor szolgálja, ha legközelebbi az elmentéket és biztosítja a társadalom összhangját.

Fanatikus hittel hitte, — folytatta megindultan Mayer János, — hogy

a kisgazdatársadalom számbeli és anyagi megerősödése nemcsak a falu érdeke, hanem az egész nemzeté,

mert csak a megelégedett és boldog földműves-milliók lehetnek az állam legbiztosabb támaszai.

Nagyatádi Szabó István beszédeiből után néhány örökérvényességű idézet után rámutatott a szónok arra, hogy Nagyatádi megalkuvást nem ismerő harcot folytatott a falu népéért: a földreform, a házhelykérdés, a kislakás-építés, a szakoktatás fejlesztése, népházak építése mind-mind az ő politikájának lett az eredménye.

— Nagyatádi Szabó István sokan szerették, sokan gyűlölték! — folytatta Mayer János. — Aki szerették, azok járjanak azon a barázdán, amelyet ő a magyar politika ugárán szántott, akik gyűlölték, azok szálljanak magukba és kérdezzék meg önmaguktól, hogy mi lett volna akkor, ha azokban a történelmi időkben Nagyatádi Szabó István helyett egy forradalmi demagóg tovaigolt volna a parasztsággyalú élet?

— Szabó Istvánnak a nagyatádi elővetet és nemesi oklevélt a legnagyobb adományozó, maga a magyar nemzet állította ki.

Nagyatádi Szabó István még nem győzött, de emlékének kijár az a tisztelet, amely minden nagy eszme harcát megilleti, a kemény, bátor és eredményes küzdelem után. Munkásságát tehát nem zárhatja magába e kriptá, mert szelleme a nemzet öröksége és ezt az örökséget nem szabad könnyelműen elpredálni.

Nagyatádi Szabó István életének tanulságát vonta le ezután a szónok:

— Ugy ő, mint a magyar kisgazdatársadalomnak az ő programjával a képviselőházba bekerülő csizmasz tagjai — mondotta — nemzeti szempontból mindig a legmegbízhatóbbnak bizonyultak, sem szélsőségekre, sem demagógiára nem hajlottak és a saját népszerűségük rovására is mindig csak az egyetemes nemzeti érdekeket szolgálták. S mi a tanulság? Az, hogy

a népjogok kiterjesztése és a népképviselői korszerű fejlesztése kapcsán a kisgazdatársadalomra kell a fősúlyt vetnünk,

ennek a társadalmi rétegnek kell a népképviselői keretében megfelelő szerepet juttatnunk, amely a legnehezebb időkben állta ki a tüzpórból és a legmegbízhatóbbnak bizonyult

amelyről sohasem kell féltünk, de sohasem kell féltünk semmi értéket sem, amelyet a nemzet jövője szempontjából becsesnek tartunk.

Mayer János ezután köszönetet mondott a miniszterelnöknek az ország és vármegye kiválóságainak, az ünnepségen megjelenteknek és mind azoknak, akik az emlékmű felállításához hozzájárultak, majd azt a gondolatot fejezte ki, hogy az erdőcsoknyai kriptá a magyar kisgazda és földműves nép számára megszentelt hely legyen! Zarándokoljon ide hazafiságot, józanságot, politikai iskolázottságot tanulni, az ország ügyeit intézők pedig a népképviselet korszerű fejlesztése és megoldása kapcsán a következő irány tekintetében imnen nyertjenek útmutatást.

A nagyszűrű és mélyhatású beszédet Mayer János a következő, Nagyatádi Szabó István szelleméhez méltó gondolattal fejezte be:

— Ha a magyar értelmiség és a kisgazdatársadalom egymásra talál és komolyan összefog, akkor ez a két tényező megvéd minden destrukció ellen

s biztosítja a nemzet fokozatos fejlődését, megerősödését, amelyen keresztül megvalósulhat az itt nyugvó Szabó Istvánnak álma: a boldog falu és a boldog Magyarország!

Mayer János nagyszűrű szavainak hatása alól sokáig nem tudott felocsúdni a hallgatóság. Az emlékmű megkoszorúzásra is ebben a megilletődött hangulatban folyt le. A kormány, törvényhozás, vármegye, OMGE, Országos Mezőgazdasági Kamara és más testületek mellett a szövetségek koszorúját Schandl Károly dr., a Páru-Gazdaszövetség koszorúját pedig Patácsi Dénes országgyűlési képviselő helyezte el.

Szociális feladatok a megvalósulás előtt

Nagyatádi Szabó István erdőcsoknyai síremlékének felavatása után — amelyről lapunk más helyén számolunk be — Kaposváron közbejött volt a miniszterelnök tiszteletére. A felköszöntőkre adott válaszában a következőket hangsúlyozta a miniszterelnök:

— A belpolitikában igen jelentős változások előestéjén állunk. Az ország teherbíróképességével összeegyeztethetően, de mindenesetre fokozottabb mértékben kell a szociális feladatokat megvalósítanunk. Ezeknek sorában előttünk áll a mezőgazdasági munkásság és családok aggodalmi biztosításának megvalósítása, a tisztviselői társadalom helyzetének némi javítása, a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem jólétének emelése. Népéletünkünk bővítése, hogy megfelelő intézkedéseket kell tennünk népességgyógyítás és gyermekvédelem területein további fejlesztése érdekében, mert ezek is égetően sürgős problémái a magyar közéletnek.

A titkos választójog behozatalával kapcsolatosan lezegezte a miniszterelnök, hogy a kormány mindent el fog követni, hogy a magyarországi sem jövedelutó rajongók, sem hitvány kalandorok álmodalává ne válják. A kormány feltétlenül magyar politikát kíván csinálni, amelyet két szempont kell, hogy irányítsa: a nagy nemzeti célok elérése és a mindennapi élet szükségleteinek kielégítése.

— Az edben Bornemissza Géza iparügyi miniszter is mondott beszédet, amelyben azt fejtette, hogy a magyar mezőgazdaság fejlődése három kivételes férfi munkásságának eredménye. A hármas tagjai voltak: Darányi Ignác, Nagyatádi Szabó István és Darányi Kálmán.

Arany-estét beváltás
a legmagasabb napi áron

Szigeti Nándor és Fia
ékszerész
Budapest, IV. Keckeméti-utca 9

A spanyolországi harcok előidézte nemzetközi helyzet további alakulását bizonyára befolyásolni fogja az a tény, hogy az angol kormány hajlandón nyilatkozott arra, hogy a Franco tábornok csapatai által elfoglalt területekre — az angol alattvalók és azok érdekei védelmére, — ügynököket küldjön ki. Ezeknek az ügynököknek nem lesz diplomáciai jogköre. A spanyol nemzeti kormány ugyancsak küld hasonló jogkörrel megbízottakat Angliába. Ez mindenestre annyit jelent, hogy Anglia már komolyan számol Franco tábornokkal.

A londoni benemarovatkozási bizottság legutóbbi ülésén jóváhagyta az idegen önkéntesek elszállításáról és a spanyol hadviselő felek hadviselési jogainak megadásáról szóló határozati javaslatot.

Olaszország november 6-án csatlakozott az 1936 november 25-én megkötött német-japán kommunista-ellenes egyezményhez. Az olasz külügyminiszter az egyezmény aláírása után kijelentette, hogy a megállapodás nem irányul egyetlen állam ellen sem, célja mindössze az, hogy a három állam erejét egyesítse a bolsevizmus ellen. A megegyezéshez csatlakozhat minden olyan állam, amely a béke és a kultúra védelmében közreműködni hajlandó. A szovjet a német-japán kommunista-ellenes egyezményhez való csatlakozás miatt tiltakozását fejezte ki Rómában.

Ugyancsak a bolsevizmus elleni védekezés jegyében kötött egymással megállapodást Lengyelország és Románia. A megegyezés, amely a kisantant egyik tagja és a magyarbarát Lengyelország között létesült, lengyel illetékes nyilatkozatok szerint nem érinti a magyar-lengyel barátság kérdését.

Németország és Lengyelország kisebbbbségek ügyében egyezményt kötöttek egymással.

A Brüsszellel egybehangzóan, ugynevezett csendesceodni értekezlet, amely a japán-kínai harcok folytatás veszélyeztetett európai érdekek védelmét célozza, kérdést intézett Japánhoz, hajlandó-e a vitás és a békét veszélyeztető kérdések tisztázására a hatalmakkal eszmecsereire lépni.

A japán-kínai fronton nagy erővel folynak tovább a harcok. A japánok nagy sikert értek el, amennyiben a kínaiak kénytelenek voltak a már szinte teljesen összerombolt milliós várost: Sanghajt kiüríteni. A japán csapatok bevonultak az égő kínai fővárosba.

Ramsay Macdonald többszörös angol miniszterelnök, aki a világháború után az angol közélet egyik legkiemelkedőbb egyénisége volt, szívesszerűen következtében elhunyt. Macdonald volt az, aki a háború befejezése után nyomban azt követelte, hogy a helytelen békeszerződéseket változtassák meg. Halála egész Angliát gyászborította.

A HÉT POLITIKÁJA

Képviselőház

A képviselőház november hó 4-től november hó 10-ig tartott ülésén tovább folytatta a tűzharcos törvényjavaslat vitáját. A képviselők pártkülönbség nélkül elismeréssel emlékeztek meg a javaslatnak arról a részéről, amely a nemzet halálát rója le a harcterek borzalmaiból hazatért tűzharcosok iránt, a felszólalók azonban az elérhető legtöbb anyagi juttatást is megszávnak a volt frontkatonáknak. A szónokok a hadiözvegyi járandóságok felemelését, a tűzharcosok gyermekei számára tanulmánysegélyt, a tűzharcosok temetői segélyének intézményesítését, a hadmentességi adó bevezetését, a tűzharcosok hadikölcsön-kötvényeinek rendezését, a falusi tűzharcosoknak több kezevényt és a vitéségi erempdiájának rendezését kívánták. A javaslat vitája folyik.

A november hó 10-iki ülésen interpellációk előterjesztése is sor került. Az interpellációkra adott miniszteri válaszok során Fabinyi Tihámér pénzügyminiszter bejelentette, hogy a szesztörvényt még ebben a napárti évben a Ház elé terjeszti; jelentette továbbá, hogy az inséges békesmegyei vidékeken messzeemenő adótörvényekről intézkedett, de ezt az egész ország területére nem tudja általánosítani. Ahol azonban lehet, ott könnyűt és segit.

Széll József belügyminiszter a Budapestben november 7-én végrehajtott idegenellenőrző razia tárgyában hozza intézett interpellációra azt válaszolta, hogy a raziazt nemzetvédelmi és közigazgatási szempontok tetteik szükségessége. Megállapítást nyert ugyanis, hogy három ezertől alatti 50 millió pengőre rugó valuta, arany- és értékpapírcsémessé számla vezetnek el azokhoz, akik a főváros galiciai szidónegyedében laknak. A raziaztakat egyébként folytatni fogják.

A felsőház: javaslat bizottsági tárgyalása

A képviselőház közjogi és igazságügyi bizottsága az elmúlt héten

megkezdte a felsőház jogkörének megállapításáról szóló törvényjavaslat tárgyalását. A bizottság a javaslatot általánosságban és részleteiben is elfogadta.

A bizottsági tárgyalás során a javaslatot úgy módosították, hogy amennyiben valamely törvényjavaslatra néve az országgyűlés két háza közt ellentét merülne fel, a vitás kérdést a két ház együttes ülésén dönti el; továbbá, hogy az új törvény a legközelebbi új országgyűlés megnyitásának napján lép életbe.

Kánya Kálmán Magyarország külpolitikájáról

Kánya Kálmán külügyminiszter november 9-én délelőtt a képviselőház, délután a felsőház külügyi bizottsága előtt hatalmas beszámolót adott Magyarországi külpolitikájáról.

Fejtegetésében elsősorban azt a reményességét fejezte ki, hogy a spanyolországi harcok megtartják helyi jellegüket és nem fogják felborítani a világ békéjét.

Méltatta ezután a német-lengyel kisebbbbségi szerződés jelentőségét, rámutatva arra, hogy a szerződés bizonyossága szerint a kisebbbbségi kérdések barátságos megegyezéssel is rendezhetők. Bejelentette ezután a miniszter, hogy Magyarország — bár eddig pozitív eredmény nélkül — tárgyalásokat folytatott a kisantant államokkal a jelenlegi helyzet rendezése és a kisebbbbségek jogainak tisztelteltentartása érdekében.

Remény van rá, hogy Magyarország katonai egyenjogúsítása kérdésében rövid időn belül megegyezés jön létre.

Megállapította, hogy Jugoszlávia és Csehszlovákia kormányában megvan a hajlandóság a kisebbbbségi kérdés rendezésére, Romániával azonban, ottani belpolitikai okokból, egyelőre érdemleges tárgyalásokról nem lehet szó.

Hangsúlyozta végül a külügyminiszter, hogy

Magyarország külpolitikája továbbra is a római jegyzőkönyveken alapul és a Németországgal való őszinte barátságra támaszkodik.

A Lengyelországgal fennálló jó viszonyt továbbra is ápoljuk. A külügyminiszter beszámolóját annak kijelentésével zárta be, hogy Magyarország külpolitikájára erőviszonyához mért aktív béképolitikát, amelynek célja az igazi béke előfeltételeinek fokozatos megteremtése.

A képviselőház és felsőház külügyi bizottságai a beszámolót nagy tetszéssel fogadták és helyesléssel tudomásul vették.

A külföldi sajtó meleg elismeréssel emlékezett meg Kánya Kálmán beszédéről és ezzel kapcsolatosan Magyarországi közeli és békére törekvő külpolitikájáról.

Szomorú évforduló

November 13-án, szombaton, tizenkét ezredéje volt annak, hogy az akkori magyar nemzetgyűlés a külhatalmak nyomására törvénybe iktatta az ezereztendő Magyarországot szétáradó trianoni békeparancsot. Minden magyarnak fájdalommal kell e nap szomorú nevezettségére visszagondolnia, ezért a Magyar Revíziós Liga, mint minden évben, úgy az idén is vallásfelekezeti főpapjait arra kérte, hogy lelkesük révén alkalmas időben és módon hívják fel híveik figyelmét e nap szomorú jelentőségére, adjanak megfelelő módon kifejezést a nemzet gyászának. Arra kéri továbbá a Magyar Revíziós Liga az iskolák igazgatóit, hogy a tanulóifjúság előtt gyászmelekedés keretében ismertessék az évforduló jelentőségét és háztulajdonosokat is arra kéri, hogy a gyászlobogót házaikra tűzzék ki.

Pár százalékkal

fel fogják emelni a köztisztviselők fizetését. A gazdatársadalom, amelynek adóffiliere teszük a tisztviselői javadalmazások túlnyomórészt, tudatában van annak, hogy nemzetgazdasági szempontból milyen nagy jelentősége van annak, hogy havonta néhány százalékkal több pénz kerül a gazdasági élet vérkeringésébe, hogy ezen a révén a mezőgazdasági cikkek fogyasztóinak tábora megerősödik és így a mezőgazdaság bevételei is emelkedni fognak. Hiszi és reméli azonban azt is, hogy az érdeklét tisztviselői társadalom munkájában, intézkedéseiben kifejezésre is juttatja majd, hogy teljes mértékkel viseltetik az agrárproblémák és a mezőgazdasági lakosság ezernyi baja, gondja iránt. Azaz a sokat emlegetett magyar sorsközösség nemcsak szavakban, meg csak nem is csupán gazdasági téren, hanem tettekben, érzelmeiben is kifejezésre jut... Így alakulhat csak ki és szilárdulhat meg a magyar nép hatalmas, az erőket megsokszorozó lelki egysége...

LAPZÁRTA

Ezer halottja van a szíriai árvíznek

A legutóbbi szíriai árvízkatasztrófanak, damaszkiusi jelentések szerint, több mint ezer halottja volt. Most, hogy az ár levonult és megkezdődhetett a mentési munkálatok, ezával kerülnek elő a holttestek az iszapalól. Eddig hatszáz holttestet találtak, az eltűntek száma azonban még mindig több százra megy, úgyhogy legalább ezer halottal kell számolni. Az anyagi kárt ötvenmillió frankra becsülik.

Halálraírt anyagyilkos

Apjuk József szegedkörtényi számos legényt, aki édesanyját meggyilkolta, a törvényszék, majd a tábla halálra ítélte. Az ítéletet a Kuria most jogerőre emelte.

TESSÉK INTÉZKEDNI!

A méltányos adóbehajtások

érdekében rengeteg szó hangzott el már. Örömmel állapítjuk meg, hogy a képviselőházban a pénzügyminiszter ígéretet tett arra, hogy a végrehajtásoknál a jövőben az eddigi *egyhavi helyett hathavi élelmet mentésitenek a foglalás alól*, továbbá, hogy az *igavonó állatok vételárát lehetőleg teljesen mentésíteni fogják*, hogy a gazda új állatokat szerezhesse be és ne menjen teljesen tönkre amiatt, mert jószága árát adóba foglalták le. A falu népe megfizeti az adót, de kéri az illetékes tényezőket, gyakoroljanak vele szemben méltányosságot. Ez a pénzügyi kormányzatnak is érdeke, mert ha *talpraállhat, megérődhet a kisgazda, foglalás és végrehajtás nélkül is megfizeti tartozását*. . .

Munkát és kenyeret!

Küszöbön a tél és újra időszerűvé válik a mezőgazdasági kisemberek megélhetése biztosításának ügye. Elvégre nem mindenki jutott a nyár folyamán aratási munkához, de a gyenge termés mellett azok sem biztosíthatták a maguk és családjuk téli kenyerét, akik szerződéshez jutottak. Nem inség-segélyt, nem alamizsnát, nem munkanélküli segélyt kér és vár a falvak kisembereinek társadalma, hanem *munkát, keresetet, kenyeret!* Ugyanakkor intézkedést kérünk a mezőgazdasági napszámberék méltányos, olyan mérvű megállapítása érdekében, hogy *keresetéből egy-egy család meg is élhessen*. . .

Miért nem kap 113.000 tüzfarcos érempótdíjat?

A *tüzfarcos törvényjavaslat* ismét felszínre hozta a legújabb kérdést: az *érempótdíjak folyósításának* ügyét, amelyet tudvalevően csak részben oldott meg *Gömbös Gyula* volt miniszterelnök és honvédelmi miniszter. Röder Vilmos jelenlegi honvédelmi miniszter adatai szerint ezidőszáig három csoport részül vitézségi érempótdíjban. 620 arany vitézségi érmes havi 20—20 pengőt kap. A harmadikben *adományozott elsőosztályú ezüst vitézségi éremnél* 68-an kapnak havi 10—10 pengőt. A *kétizben adományozott nagyzsüst* után pedig 750-en kapnak havi 5—5 pengőt. Nem egészen 1500 főről és évi 200.000 pengő kiadásról volt szó eddig.

kategóriának a kiterjesztése? Az első osztályban pótdíj nélkül 18.000-en maradtak, a *második osztályú ezüst vitézségi érem tulajdonosok száma 95.000*. Ha már most az eddig adományozott pótdíjakkal arányban csak havi 2—3 pengőket utalnának ki, az *évi 2.5 millió pengős kiadást jelentene*.

A miniszter szerint a pénzügyi kormányzat ezt a terhet nem tudja vállalni. Szerintünk egyszerű mégis csak vállalnia kell, mert itt nem egy most felmerült kívánság teljesítéséről, hanem egy becsület helytállással megszerzett jog visszaadásáról van szó.

Szegénység és nélkülözés . . . Mit látott egy angol tudós Dudar községben?

Szeptemberben egy angol tudós többedmagával tíz napot töltött a veszprémei *Dudar* községben, hogy ott közvetlen közelről tanulmányozza a magyar földművelő testi-lelki tulajdonságait és életkörülményeit. Tapasztalatait írásba foglalta, amelyből egy fővárosi napilap részleteket közölt. Onnan ragadjuk ki az angol kutató alábbi megállapításait:

Legújabb szabadalmu dugattyú nélküli gyümölcsfapermetező készülék

Nincs benne bőr, gumi, sem fémdugattyú. Nem romlik, nem kopik, szorszám nélküli, szabad kezeléssel szétszerelhető. Használható bármilyen edényből, vagy háttüptetőből, utóbbi esetben, egy rossz permetezőgép tartálya is alkalmas; belül ónozza is kapható. Kérjen díjtalan leírást a „*Vasárnap*”-ra való hivatkozással.

Gyártja:

Takács Károly

ny. MÁV előjáró.

BUDAPEST, VI., Kerekes-utca 28.

Telefon: 2-900-70.

Leleplezett kommunista szervezkedés

A budapesti rendőrség hosszabb ideig tartó nyomozás után november 2-án 36 különböző foglalkozású egyéni tartóztatott le. Ezekről az emberekről megállapították, hogy kommunista szervezethek alakítottak, azaz az ürrüggyel, hogy cionista mozgalmat szerveztek. (Cionizmusnak nevezik azt a zsidó mozgalmat, amelynek célja az, hogy a zsidókat Palesztinába, külön állam keretei közé gyűjtse össze.) A lefoglalt röpíratokból megállapították azonban, hogy a mozgalmak semmi köze a cionizmushoz, ellenben kommunista célkitűzéseket szolgálnak. A vizsgálat folyik.

Négy hét aiai négyszáz embert végzett ki a szovjet

Szovjet-Oroszországban szeptember 5-ike és október 10-ike között 403 egyént végeztek ki. Az országban most idegennyelület hulláma vonul végig. A külföldiek lassanként elvesztik minden életlehetőségüket. A letartóztatások egymást érik. A szovjetbörtönökben jelenleg mintegy 400 németet, 100 osztrákot, 70 csehszlovákokat, 60 magyart, 60 görögöt és 12 lengyelt tartanak fogva.

11 kálváriás év után államköltségen hazahoztak egy délamerikai magyart

Tizenegy évvel ezelőtt, 1926-ban, egy *Gelei Mihály* nevű magyar munkás elhatározta, hogy kivándorol Dél-amerikába, hogy ott szerencsét próbáljon. Az utiköltséget valahogyan összekuporgatta és nekivágott a nagy utnak.

Délamerikában sikerült is elhelyezkednie egy gyárban. Pár napi munka után azonban

az egyik gép lendítőkerékének meghajtó szíja leszakadt, elkapta *Gelei Mihályt* és borzalmas erővel földhöz sújtotta.

A szerencsétlen ember súlyos belső sérüléseket szenvedett, úgy hogy a szerencsét kereső és boldog jövőről álmódó magyar kivándorló tizenegy éven át a *délamerikai kórházak szomorú vendéglőjévé* vált. Egyik kórházból kihozták, a másikba bevitték.

Keserves sorsa közepette fokozott erővel marcangolta lelkét a honvágy. Végül is kérényt intézett a dél-amerikai *Magyar Egyesülethez*: tegye lehetővé hazajutását, hogy itt-hon próbáljon meggyógyulni, vagy — ha sorsa megpecsételtetett — itt-hon, családja körében tölthesse élete utolsó időszakát.

A buenos-ayresi követség a kérelem nyomán intézkedett *Gelei-nek* államköltségen való hazaszállíttatása iránt.

A tragikus sorsu magyart hordágyon elszállították a legközelebbi óceánjáró fedélzetére, úgy hogy október 15-én *Triesztbe* érkezett a keserves kálváriát járt ember. Triesztből vonaton hozták Budapestre, ahol az egyik kórházban vették gondos ápolás alá.

Tehermentesítsék a jegyzőket!

A *Községi Jegyzők Országos Egyesülete*, amely 3356 magyar jegyzőt tömörít magába, *Koncz János* dr. cseplői főjegyző elnöklése mellett november 6-án tartotta közgyűlését.

A közgyűlésen a belügyi kormányzatot *Tahy László* államtitkár képviselte. Az elnök megnyitotta és üdvözlő szavai után az államtitkár hangszólta, hogy

a kormány értékeli a jegyzői kar fontos munkásságát

és ezért *jóindulattal kezeli a jegyzők kívánságait*.

Koncz János dr. elnök jelentése során köszönetet mondott a belügyminiszter képviselőjének szavaiért, majd megemlékezett a ma divatos *faluutatrásról*. Leszegte, hogy ez a munka *súlyos felelősséggel jár* és az egyes helyeken tapasztalható nyomorúságos viszonyok nyomán nem szabad általánosított következtetéseket levonni. Az, aki a bokat feltárja, mutasson rá

a segítés módjaira is! A továbbiak során ismét kifejezte a jegyzőknek azt a régi kívánságát, hogy

tehermentesítsék a jegyzőket, hogy többet foglalkozhassanak a nép bajaiával.

Bejelentette, hogy *ebben az ügyben az Egyesület feliratot intéz a kormányhoz*.

A nagy tetszéssel fogadott elnöki jelentés után a hozzászólások következtek. *Brogli József* országgyűlési képviselő a jegyzők tehermentesítése és adóbehajtás alóli felmentése érdekében érvelt.

A jegyzők valamennyi ügyének megvitatása után az elnök zárószavaiért véget a magasszónával és érdemes jegyzői kar ügyeit remélhetően előbbrevív közgyűlés, amelyen a *Falu-Gazdaszövetség* képviselőiben *Schandl Károly* dr. társelnök és *Weis István* dr. elnöki tanács tag jelent meg.

Fognak a zsidók?

A sajtóban és a közéletben időnkint újra és újra felbukkan az úgynevezett „*zsidókérdés*”. Nem lesz érdektelen tehát szembenézni a székesfővárosra vonatkozó adatokkal.

1930-ban Budapestén 204.371 zsidó lakott, ami a főváros lakosságának 20,3 százaléka volt. 1935-re ez a szám 201.069-re csökkent, a százalék pedig 19,2 százalékra apadt. *Ezerrel öt év alatt kerekken egy százalékkal csökkent a pesti zsidók száma*. A zsidóság megfogható részének két oka van: az egyik az, hogy míg a római katolikusoknál 17,1, a görög katolikusoknál 18,8, az evangélikusoknál 15,5, a reformátusoknál 17,7, az unitáriusoknál 12,8, a baptistáknál 28,5, a zsidóknál csak 8,7 élveszületés esik minden ezer egyén-

re. A másik ok, hogy a zsidó halálosok száma 14,8 ezer lakosonként, tehát csaknem kétszerese a születések arányszámának.

A statisztika szerint tehát hanyatló a zsidóság száma. Országos átlagban tudvalevően valamivel több, mint 5 százaléka a zsidó lakosság arányszáma. Ugy látszik tehát, hogy — lassan — az ország igazi jellegét megmagyarisító budapesti arány is az országos arányt fogja elérni.

PAPRIKA

kilója: Csipősszemű 4.30, csemege 4, és 3.60, félsós 2.90, rózsá 2.20, erős 1.20 pengő. Szállítást rendelő fizeti, szállítja utánvételt!

Kozma János, Bácsa, Pestmegye

ANGORASZÖVETSEG

Igaz megilletődéssel vettük az elmúlt héten a hírt, verőcsa Andrásovich Géza, m. kir. gazdasági főtanácsos, Szövetesgünk alelnökének elhunytáról. Hosszu bejegyzésében után, november 8-án, 72 éves korában ragadta el a halál. A meséholdigutal hosszú élete folyamán állandóan a köz munkása volt; a maga helyén mindenkor a legtevékenyebb és a legnagyobb elismerésméremű munkásságot fejtette ki. Mint a görögül állami tanácsos igazgatója vonult nyugatomba az illetékes kormányzat körök kitüntetésével és teljes elismerésével. Már tényleges szolgálata idején, a kilencvenes évek elején a legterjedelmesebben bekapcsolódott a hazai háziiparfejlesztés érdekében szolgálataiba. Minderkörül megérdemelt komoly, tettekre hárcosa volt. Mint ennek a kislátványosságok ágának igazai szakembere egyaránt adta ki a háziiparfejlesztés minden ágával részletesen és a legnagyobb hozzáértéssel foglalkozó szakfőnökvé. Az elmúlt években pedig, amikor az első uttorok bevezették Magyarországon az eddig nálunk főszt ismeretlen angoragyapjasnyul tenyésztését, idős kora ellenére a legnagyobb lelkesedéssel állt a kislátványosság meghonosításának és gyümölcsöző jövője kislátványosságok szolgálatába. Minderkörül — még a közelmúlt hetekben is — hálásan tapasztaltunk azt a lelkes támogatást, amelyben Szövetesgünk munkásságát hivatalos helyeken, sajtóban és szakközvetveleken részestette. Súlyos vesztésére Szövetesgünket Andrásovich Géza elhunytával és Szövetesgünk mindenkor hálás kegyelettel emlékezik rá, mint egyik alapító alelnökére, a magyar nyultenyésztés egyik legnagyobb szakteklutólyára.

Hivatalos közleményeket a legközelebbi számban adunk, minden egyéb érdeklődésre lapon, vagy levélben válaszolunk.

Szövetkezeti kongresszus

A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége november 18-án tartja meg ezévi közgyűlését és kongresszusát. A kongresszus főként három fontos kérdést fog megtárgyalni. Ezek: a szövetkezeti értékesítési helyzet és a közvéleménynek a szövetkezeti értékesítés kérdéseivel kapcsolatos felvilágosítása, a falusi építkezések és a mezőgazdasági népesség biztosításának időszerű kérdéseit. A kongresszus előadói között szerepel Mayer János ny. miniszter, a Falu-Gazdaszövetség elnöke, Megay-Meisner Károly országgyűlési képviselő és Weis István, az OTI ny. vezérigazgatója.

Az OMTK közgyűlése

Október 28-án tartotta az OMTK évi rendes közgyűlést Schandl Károly dr., ny. államtitkár, az OKH alelnök-vezérigazgatója elnöklésével.

Ami elnök megnyitja beszédében visszapiantást vetett az OMTK tizenötödöntés munkásságára és megállapította, hogy ma már egyetlen falu sincsen, ahol ne tudnák értékesíteni a tejet, mert az OMTK minden mennyiségű átvész a hatóságilag megállapított áron. Az 1936-ban termelt 120 millió liternyi tejből 90 millió litert az OMTK hozott forgalomba.

A tárgyszorozathoz elhangzott és a tejszövetkezeti propaganda kislátványosságát, valamint a gyermekek tejjelátásának megszervezését sürgető felhívások után, az elnök zárószóiban lesegzte, hogy az OMTK nem akarja a gazdasági életből kirekeszteni, hanem egyenrangú tárgyalófelekké akarja kényszeríteni a karteilizált tejjelátókat.

A közgyűlés lelkes hangulatban, a vezetőség és Dusing Miksa vezérigazgató elzetésével ért véget.

Jó hangszóren jászani a legnagyobb élvezet. Elsőrangú igazán olcsón Reményi országos hírlap hangszóren vásárolhat: Budapest, VI.15. Királyi-utca 68-60. Kérjen dímentes, 51. számú árjegyzéket, abból választhat.

Hány magyar állatból lett dollár, jont és márka?

A magyar gazdasági életben fontos szerepe van mezőgazdaságunk külkereskedelmi forgalmának. A forgalom jelentős részét az élőállatkivitel teszi, meg pedig különösen a sertés- és sertéstermek, valamint a szarvasmarha-kivitel.

A sertés- és sertéstermek-kivitel idel eredményel valóban kedvezőek. E téren a legnagyobb forgalmat Ausztria felé bonyolítottuk le. Az Ausztriával létesített megállapodás szerint hetenként 1850 darab sertés kivitelére van jogunk, ezt a mennyiséget azonban részint a csokoly kínálat, részint a kedvezőtlen árak miatt az év elején nem tudtuk kihalaszni, az utóbbi időben azonban hetenként 4-500 darabot többet exportáltunk a megengedett alapmennyiségűnél. Németországba szerződés szerint az idén 80 ezer darab átvész a vágottterest vitethünk ki. Ebből eddig mintegy 10 000 darabot szállítottunk és most, minthogy sikerült az árakat öt fillérrel felemelni, heti 2500-2700 sertést szállítottunk. Rendszeresen és szabályosan folyik továbbá az engedélyezett 100 ezer mázsás zsír- és 15 000 mázsás szalonnamennyiségű exportja.

A Osehsztovdokláda idén kivihető 35 000 darab sertésből 22 000 darabot leszállítottunk; az export jelenleg is folyik, bár a cseh hatóságok nagymennyiségű román bevittet engedélyeztek. Zsír- és szalonnából az idén még 200 vagonnyit szállítottunk. (1 vagon 10 000 kg.)

Olaszország a folyó évre 10 000 mázsás lmskontingenset engedélyezett. Ennek a mennyiségnek több mint felét már kivittük. A 10 000 mázsás fehérru-mennyiségből 4000 mázsát exportáltunk. Amerikába eddig 14 000 métermáza huskonzervert és dobozsonkát szállítottunk. Anglia felé megindult az kedvező lehetőségekkel kecsegtető a zsírkivitel.

A szarvasmarha-export szempontjából a legnagyobb jelentősége az olasz piacnak van. Az engedélyezett 55 000 darab kontingensből július eleje óta 28 000 darabot szállítottunk, Németország felé pedig a megállapított 18 000 darabot már 13 000 darabot vettek át a németek. Minthogy az olasz piacon kedvezőbb árak érhetőek el, jelenleg hetenként csak néhány vagon szarvasmarhát szállítottunk német földre. Ausztriába az engedélyezett 11 700 darabot évi mennyiségét heti 225 darabban részletben szállíthatnánk, a jelenlegi rendszer mellett azonban az export ebbe az irányba kissé nehézkesebb és így eddig csak 3000 darabot szállítottunk. Nagy jelentősége lesz a jövőben a svájci piacnak, az idel 2500-as kontingensből 2000 darabot máris leszállítottunk.

Ki veszi meg a 7 millió mm burgonyafelesleget?

Hozzávetőleges becslés szerint a nemrég lezárult burgonyaszüret eredményét 27 millió métermázásra becsülik. Nyolc gazdasági év alatt egyetlen évben sem volt ilyen nagy a termés, mint az idén.

A kivitel és ipar együttesen átvész 2 millió métermázst, a mezőgazdaság vetőmagszükséglete 5 millió métermázsa, az étkezési belső fogyasztás 7 millió métermázst jelent. Ez mindössze 13-14 millió métermázsa, amely a legalacsonyabb termésmennyiség esetén is rendelkezésünkre áll. Mindezekhez járul még az állati takarmányozás tétele, 19-20 millió métermázsa összesen az a mennyiség, amely minden szükségletet kielégítően fedez. E számítás szerint az idei termés 27 millió métermázsa mennyiségéből 7-8 millió métermázst feleslegnek minősíthetünk.

Ennek a 7-8 millió métermázsa burgonyának, mint feleslegnek, az értékesítési problémája terheli most a gazdákat, a kereskedőket és a kormányzatot egyaránt.

Ez a mennyiség alkalmas arra, hogy annak a piaci forgalomba kerülő 9 millió burgonyának az árát is lenyomja annyira, hogy a termelőnek a termelési költsége sem térülne meg. Átlagként 120 pengő az egy katehold burgonyajuttatványra eső termelési költség összege, s ha viszont a termés átlagát 50 métermázsa becsülik, akkor azonnal elénk tárul az, hogy

8 pengős métermázsankénti ár a termelőnek csak termelési költségeit téríti meg,

de hasznot nem biztosít, azonban az ipar még ennyit sem ad a burgonyáért s ezért az ipari a feldolgozás csak ott jöhet számításba, ahol a szállítási költségek a burgonya árát nagy mértékben terhelik. — Az étkezési burgonya magasabb ára ellensúlyozhatná az ipari felhasználás alacsonyabb árát, de a legtöbb gazdaság csak egyfajta burgonyát termel, s az értékesítési lehetőség szerint vagy étkezési árat kap, vagy iparit, de ritkán mind a kettőt, s azok átlagát.

Normális termésmennyiségnél a nagykereskedelmi ár a 3-4 pengő között alakul, amiből le kell számítani a szállítási költséget és a nagykereskedelem üzleti hasznát s akkor legmagasabb árként 2-3 pengő között jelentkezik. A minimális árakat biztosító kormányintézkedés tehát az idej nagy felesleg piacra tödulása idején jogos termelői érdekeket véd. A nagy felesleg eltüntetésére azonban az olcsó fogyasztói ár az egyedül alkalmas eszköz.

ÉRTÉKESÍTÉS:

Hagyma

A hagymakivitel ellenőrző bizottság november 6-iki ülésén a vöröshagyma minimális termelői árát q-ként 12.10 pengőről 10.50 pengőre csökkentette. Ez az ár legalább 6 cm átmérőjű, angolai kivitelre alkalmas vöröshagymára vonatkozik. A 4-6 cm átmérőjű vöröshagyma minimális termelői árát a bizottság q-ként 9.30 pengőben állapította meg.

Napraforgómag

A földmívelésügyi minisztérium a napraforgómagtermés kötelező átvételével a Futurdi (Budapest, V. Gróf Tisza István-u. 6.) bizta meg, a Futura kötelezettséget vállal arra, hogy a folyó évi október hó 15-től 1938. évi február hó 28-ig az egészéssége, száraz, rostált, 2 százalékos idegenkeveréknél többet nem tartalmazó napraforgómagot átvész. A közéleti előjárásoknak, postahivataloknak a lóknak és vasutállomásoknak a Futura megküldte azt a hirdetőmennyét, melyen fel van tüntetve, hogy milyen feltételek mellett történik a napraforgómag átvétel az egyes vasutállomásoknál előre megállapított fix áron.

Prómag

A M. Kir. Külkereskedelmi Hivatal Németországgal folytatott tárgyalásainak eredményeképpen német viszonylatban 100 vagon löheremag, 100 vagon bíborheremag, 133 vagon szősbükkönyv, 150 vagon fehér napraforgómag, 100 vagon ősz borsó, 25 vagon pannonbüköny és 10 vagon csibehur kivitele vált lehetővé. A kislátványosság határidő a bíborherénél 1938 január 31., a többi magvaknál 1938. évi március hó 15.

Baromfi és tojás

Az Országos Ármeddőltési Bizottság november 4-én tartott ülésén a következő minimális termelői bevásárlási árakat állapította meg:

	kg-ként
elő csirke	90 fillér
.. tyúk	96
.. hizott kacsa	80
.. hizott liba	100
.. pulyka	90
.. szöngyös tojás	105
.. tojás	188

Szabolcs, Szatmár, Zemplén és Hajdu vármegyék területére a következő minimális árak vannak érvényben

	kg-ként
elő csirke	83 fillér
.. tyúk	89
.. hizott kacsa	79
.. hizott liba	93
.. pulyka	83
.. szöngyös tojás	98
.. tojás	131

Ez a minimális ár azt jelenti, hogy ennél alacsonyabb áron sem exportál, sem szállítja a termelőt nem vásárolhat. Amennyiben az exportőr vagy bevásárlója ezt az árat nem fizeti meg, úgy a termelő tegeyen jelentést írásban a M. Kir. Külkereskedelmi Hivatalnak (V. Rudolf-rakpart 6.). Ezyben közöljük, hogy a Hányra Szövetkezet összes vidéki fiókjai a fent közötti árakat mindenkor és minden mennyiségre meafizetik.

Adókönyvités a cselédházak építésére és tatarozására

Az Országos Mezőgazdasági Kamara, kiemelve a gazdasági cselédházak építéséhez és modernizálásához fűződő gazdasági és szociális érdekeket, javaslattal fordult a kormányhoz, hogy tegye lehetővé a cselédházak építéséből és átalakításából eredő kiadásoknak a jövedelemadóalpból való levonását.

Németországi lókiivitelnk hanyatlása

A Németország felé irányuló magyar lóexport, sajnos, nagy hanyatlást mutat. A folyó év első kilenc hónapjában a tavalyival szemben 37.3 százalékkal kevesebb lovat vittünk ki. Csökkenést mutat Jugoszlávia és Románia németországi lóexportja is. A hanyatlás a tavalyival szemben Jugoszláviánál 5.9, Romániánál 20.9 százalékos.

A magyar lóexport csökkenésének a hivatalos körök szerint az a magyarázata, hogy a magyar gazdaságosság a mezőgazdaság súlyos években kénytelen volt tenyészállományát nagyrészt is értékesíteni és így most nem állott rendelkezésre megfelelő mennyiségű, a fokozott német igényeknek megfelelő állat. Azt is megállapítják hivatalosan, hogy a lókivitelre létrehozott szervezett teljes mértékben megfelelt legfőbb rendelkezésnek, annak, hogy a kivitel során elérhető árat teljes összegében a gazdálkodóknak juttassa.

Ebben a kérdésben kétségek helyet adnak az érdekeltek hozzászólásának. Tessék véleménynyit nyilvánítani!

SZÖVETKEZETI IGAZSÁGOK

„Mezőgazdaságunk életképes fejlődéséhez a szövetkezeti intézmények célirányos szaporítása és gyarapítása nélkülözhetetlen.“ (Mayer János.)

„A szövetkezeti mozgalom nem egyéb, mint a kisegyszteciák gazdasági szervezkedése anyagi érdekek védelmére.“

„A szövetkezés nemcsak gazdasági, de egyben szociális és erkölcsi mozgalom is. Vezérlő motívuma: a kölcsönös segély.“ (Láng József.)

KIS VASÁRNAP

Apró vers

Betűország...

Betűország nagy országa,
Sok a harcos benne,
Aki oda törekszik,
Magát összeszedje.

Kicsi betűk és nagyok
Állják el az utját,
Azok győznek felettük,
Kik a leckét tudják.

MÉZES JÁNOS

Fejtörő

Melyik torban szoktak aludni is?
(SÁTORBŰ)

Melyik levest nem mérik kanállal?
(NYAKLEVES)

Melyik hordóba jut csak
kortonyként a bor?
(BŐRÖDÖRÖNYKÉNT)

KICSI MESE

A sulykoló lány

Hít egyszer egy faluban egy szegény asszony. A szegény asszonynak volt egy leánya, ki, mint a mese meséli, igen-igen rossz volt. Különösképpen mosni, sulykolni nem szeretett. Egy ízben is, mikor már napokig lapickált, sulykolt kint a patakon, — persze, csak úgy im-mel-ámmal — kiment utána az anyja. Látja, hogy csak bámul a vízbe s mit sem csinál egyebet. Megharagszik a szegény asszony, felkapja a sulykolót és azzal akarja megverni a lusta lányt. Abban a szempillantásban — hogy-hogynem — éppen ott hajtott el a mesebeli kis királyfi. Látja a veszedelmet s kérdi az okát. Ám az asszonynak előbb járt az esze, mint a keze. Azt választotta, hogy azért haragszik leányára, mert mindig és minduntalan sulykolni akar. Megörült erre a királyfi.

— No, ilyen szorgalmas leány kell nekem. Ez már feleségnél való! — kiáltotta és felültette maga mellé a leányt a szímarany hintóba.

Hanem otthon baj volt Nem igen hiték a lány nagy szorgalmát.

— Be fogom bizonyítani — erősítette a királyfi és összehadta az ország kisulykolatlan levélzeit — hat határnyi halom volt — és azt parancsolta a menyasszonynak, hogy lapickázza ki olyan hamar, amilyen hamar csak tudja. De ha három nap alatt nem lesz kész, elzavaráják.

Nekibusult a lány. Mit tegyen? Ennyi vázsnat életében sem látott. Már harmadnapja busult téliául, mikor elébe toppant egy hétsingszakállú ember.

— Ne busulj egyet sem — mondotta. — Megfejtetem minden kívánságod, ha a feleségnél leszel.

Gondolt egyet a leány s azt mondta, hogy sulykolja ki a tenger vázsnat a mohaszakállú ember. Ugy lett. Egyet fűttenet a csoma és millió népe ott temet és ripp-ropp kisulykolta a temérdek vázsnat.

No most mi lesz? Hát az lett, hogy még egy kérdéssel állt elő a lány:

— Hozzát megyek feleségül. — mondta — ha annyi tyukot vázsz lakodalmamra, amennyi a vázson volt.

— Meglesz — ígérte a hétsingszakállú és azonnymal rohant a temérdek törpe. Strőgtek, forogtak, hordták, vágták, koppassztották és már együtt volt a halom tyúk, amennyit a világ sem látott. No most mi lesz? A lány megint csak huzni akarta az időt, mert tudta, hogy az első kakasszóra a földipicinyek fűstét vának, eltűnnek, hogy csak éjjel szerkenjenek újra oszodáltnak életükre.

— Hozzát megyek feleségül. — ígérte a lány — ha most ezt a tyukhegyet egyetlen feneketlen ístben megfűstetted. Rohant hát a hangyanép és bányászta, olvasztotta, kovácsolta a világnemlatta nagy ístöt. Eddig még csak ment a dolga, hanem a fűstessel már baj volt. Feneketlen ístben még a csomák sem tudták tűzni, ahogy behordták, már alól

ki is hullott. Az íst alatt meg égett a szörnyű nagy tűz. A tűzben megégett a temérdek tyúk. Addig-addig kiűzködtek, míg valahol elkukortotta magát egy kakas. A földipicinyek abban a szempillantásban úgy eltűntek, mintha csak a föld kapta volna be valamennyit.

Igy megszabadult a leány. De megfo-

gadta, hogy lusta ugyan soha, de soha-sem lesz.

Meg is lett a lakodalmom hét országra, meg tizenkét világra szót. Aki nem hisz, kérdezze meg a Kükkümadarat, akitől én is hallottam — túl a szilaj magyar Tiszán, kenyérvirágot ringató nagy arany mezőben. SZÁMADÓ ERNŐ

A FALUSI OTTHON

Barátságos lakás, elégedett emberek

Életünknek nagy részét töltjük el a lakásban s így rendkívül fontos, hogy otthonunk egészséges s barátságos legyen. Nem lehet barátságos az a lakás, amely piszkos és rendetlen, tehát elsősorban a tisztaságra kell gondot fordítanunk. A lakószobát, különösen pedig a konyhát, minden évben legalább egyszer meszeljük ki. A meszelés a festésnél is többet ér, mert az oltott mesz, fertőtlenítő hatásánál fogva, elpusztítja a fal repedéseiben meghúzódó bacillusokat. Kevés sárgafestékek keverékét a meszet s akkor a szemek kellemesebb, barátságosabb színt kapunk. A frissen kimeszelt falakat ne aggaszunk tele mindenféle haszontalan limlommal, porfogóval, így papírvirág-gal, fényképtartóval, mert azok a lakást nem teszik szebbé, hanem csak a tisztántartást nehezítik meg. A padlót gyakran suroljuk fel és ne tőrjük, hogy a családtagok a földre köpjének. Az összegyűlt rongyhulladékokból szőpintájú mosószőnyeget lehet készíteni, amely a padlót megvédi és a szobát melegebbé teszi. A függöny nem arra való, hogy elvegye előlünk a világságot s azért nehezen tisztántartható, sötét szövet-vagy bársonyfűggönyöket ne alkalmazzunk, hanem világos batiszt-fűggőnyvel díszítsük a lakást. Semmi fölösleges butoradarabot ne tőrjünk a szobában és úgy rendezkedjünk be, hogy minden használati tárgynak meglegyen a maga helye, akkor nem fogjuk a fogkefét a varródobozban keresni, a cipőkenőcsöt pedig a rongyoszátkban. A mosdást, mosást, cipőpolírozást ne végezzük a szobában, mert az ilyesmi a padlót, falakat és butorokat beszennyezi. A szobát étkezésre, alváásra használjuk, szabás-

varrást, kézimunkálást ott végezzük el. Úgyes asszonynak gondja van arra, hogy a lakásban minden egyes családtagnak legyen egy meghitt kis helye: a családfelek egy kényelmes karosszéke, ahol elpipázgat s az újságot elolvassa, a gyermekeknek az ablak mellett kis asztaluk, ahol iskolai feladataikat elvégeztetik, a háziasszonynak s nagyobb lányoknak kézimunkaasztala, ahol szabadidejében dolgozgatni szokott. Így elérhetjük azt, hogy nem kell örökös kereséssel eltölteni a drága időt és nem lesznek a családban torzalkodások amiatt, hogy ki hova tette ezt vagy amant, a családtagok otthonok szeretői fogják és nem keresnek házonkívül szórakozásokat.

Kánya Terézia

Magyar konyha

Karfiol-leves. Két szép karfiolt sós vízben megfőzünk; néhány megtisztított és jól kiadatott gombót apróra vágott pereszelyemződjével vajban megpárolunk, egy kanál liszttel meghintve még kevés ideig pároljuk, aztán húsleves feleresztjük. A levestálban két tojásárgáft és két kanál tejfölt elkeverünk, ráöntjük a kész levest és a megfőtt karfiolt beleadjuk.

Salonnás rántotta. Lábasba kockára vágott salonnát teszünk és hagyjuk megsülni, míg a salonna ropogós és sárga lesz. Ekkor elkeverünk egy edényben tíz egész tojást, egy kanál tejet, megszózzuk és ráöntjük a tűzben levő zsírra, melyből a tepertőt előbb kiszedték. Folytonosan keverjük, hogy le ne égjen, míg meg nem sűrűsödik; akkor tálra tesszük, a tepertőt a tetőlebe töve és kevés paprikával még apróra vágott metéltökmával meghintjük.

Almabefőtt. A hámozott almát kettévágjuk és magvát kiszedjük, aztán lábasba tesszük, cukorral, borral, fahéjjal, citromhéjjal és megközzük. Ha megágyult, kompotostába rakjuk, a levét ráöntjük és befőtt gyümölcseccel ékesítve adjuk az asztalra.

Gazdatudnivalók

Svábogarak irtása

A svábogarak megesznek vagy megrágnak minden növényi és állati eredetű anyagot: kenyert, lisztet, korpát, gabonát, cukrot, tejet, sajtot, füstölt húst, de esetleg a gypjuszövet és bőrt is. Irtásukra ajánlható a fluórnátrium és fluórkalium használata. A drogériákban készen kapható fehér port feleresztben liszttel és porukjártal helyekre, a réseikbe, a padlóra, polcokra. A svábok esznek a porból s így a fluór kifejti elő hatását. De még ha nem is eszik a svábogár belőle, hanem csak áthalad rajta, a testéhez tapad s amikor tisztálkodik, mégis csak a szája és onnan emésztőcsatornája kerül. A fluór azonban az emberre is mérgező, ha a gyomorba kerül, azért a kellő elővigyázatnál ne feledkezzünk meg! Egy természetudományi újságnak ajánlata valaki a svábok elpusztítására a savanyított uborkát, amelyet — állítólag — szivesen fogyasztanak, de tőle el is pusztulnak.

A ló szerszámozása

A ló szerszámozásánál mi inkább a szűghámot használjuk, míg a nyugati állatokban a nehéz írat vonó lovak inkább kummetos hámot hordanak. A szűghám hám kétszékűlű előnyös anyagtól, hogy olcsóbb, kisebb súllyal terhel meg a lovat és más lóra is könnyen átülteszhető. De a kummetos hámok is

vannak igen figyelemreméltó előnye: így a) a hám nyomása nagyobb testfelületre oszlik el s így nem zuzza úgy az illető testfelületet, mint a szűghám; b) a rud rándással a lovat kevésbé zaklatják; c) a befűzők a bordázat távolabb kerül a kaddályozza, mint a szűghám; d) nem terhelődik túl s így nem használódik el elő gyorsan az első láb. Ezért nehéz munkát végző lovaknál a kummetos hámot határozottan előnyben kell részesíteni.

Jók-e a kifutók?

Kifutónak a tél közeledtével alaposan vizsgáljuk át. A korhadt oszlopokat, oldalrudakat gondosan cseréljük ki; a kiálló szegeket, csapokat, drótkötéseket távolítsuk el, hogy az állatok meg ne sérthessék magukat. A drótfonatos kifutókat lássuk el fehérre meszelt fadugókkal, hogy az állatok távolról meglassák a drótot, mert különben nekiszaladhatnak és kárt tehetnek magukban. Legyen gondunk arra is, hogy az őszi esőzések alkalmával a víz ne lepje el a kifutót. A kifutókat rendszeresen almozzuk, hogy állataink mindig tiszta helyen lehessenek.

A cukorrépa-korona mint zöldtakarmány

A cukorrépa-korona nagyon értékes zöldtakarmány, melyet éppen ezért a máh nélküli állattartási viszonyok között nagyon is indokolt cserészerni és gazdaságosan felhasználni. A cukorrépa-koro-

nát fejőstehenekkel, igazsókörökkel és nagyobb növendékmarhákkal lehet lejjebb értekezni. A répafej a teheneke 6-8 liter tej termelésére, az ökröket pedig nehéz munka végzésére is képesíti; a növendékkalitatól jól fejlődnek és jó kondícióba kerülnek. Nagy adagban való etetése azonban hasmenést okoz. Ennek okát abban kell keresni, hogy az állatok a cukorrépa-koronával sok földes anyagot bekeleznek be, amelynek baktériumtartalma rendelkezés eljedést és nagy hasmenést okoz. A hasmenés elensúlyozása végett állatunként és naponként 10-15 deka faszénport ajánlatos a répafejre ráhinteni vagy pedig — ha abrakot is kapnak — e közé keverni. Régebben általános volt az a hit, hogy a hasmenést a répafeleiben levő sok oxálsav okozza és ennek elensúlyozására mézszapot kell adni az állatoknak. Ma már tudjuk, hogy ez tévedés. A répafele különben is sok meszet tartalmaz s így az a veszély forog fenn, hogy a túlsok méz szőfőszórványt idéz elő az állatok szervezetében s így angolkört (rachitist) idéz elő. A hasmenésnek ugy is elejét vehetjük, ha a répafelel etetés előtt lerázással vagy lemosással lehetőleg eltávolítjuk a földes részeket. Az őszel, frissen, fel nem etethető répafelet konzerváljuk gondos veremléssel. A letermelésnél ügyeljünk arra, hogy a megtisztított leveles répafelet egyenletesen rétegezzük és lehetőleg hézagmentesen töltsük be.

Fejőstehenek táplálása

A fejősteheneket aszerint kell táplálni, amint tejtermelésük kisebb, vagy nagyobb. Így 8 liter napi tejtermelés ellenében indokolt a következő takarmányzabvány: 30 kg takarmányrépa, 2 kg pelyva, 5 kg lucernaszéna, 6 kg tavaszi árpa-szalma; 12 kg napi tehozam esetén: 30 kg takarmányrépa, 3 kg pelyva, 6 kg maharszéna, 8 kg len-ceszalma, 1,5 kg tengeridára; 15 liter napi tehozam esetén pedig: 30 kg leveles répa-korona, 5 kg lucernaszéna, 1 kg szójadara, 0,5 kg borsó-dára, 5 kg tavaszi árpa-szalma. Takarmányozási költségeiket a tehozam növelésével is lényegesen csökkenthetjük. Ha sokat fejünk, kevesebb lesz az egy liter teje eső takarmányköltség, minthogy az alaptakarmány költsége mindig ugyanaz marad, akár sokat, akár keveset fejünk.

A bor kéneése

A két fontos szerepe a pince a hordók, valamint az egészséges és beteg borok kezelésénél már közismert dolog. A kéneéshez kizárólagosan tiszta, arzenmentes kőnt használjunk! Árunkal fűszerezés és illatos kéneészeteket is, amelyeket úgy készítenek, hogy a friss kéneészetekre különféle fűszereket, virágokat hintenek akkor, mikor még a kőnt nem keményedett meg. Ezeknek az volna a célja, hogy vele a bornak valami illatot adjanak. Az ilyen fűszerezés kéneészetek használatát borfőnyünk tiltja. Ugy a mustnak mint a bornak oly mértékű kéneését kerülni kell, aminek következtében a bor élvezője megbetegedhet, vagy legalább is rófiáját kap. Óvakodjunk tehát a tulkéneésztől!

A tengeriszár mint takarmány

A tengeriszárnak takarmányul való felhasználása igen fontos. A tengeriszár tápértéket betakarításának ideje, felhasználásának és el-tartásának módja nagy mértékben befolyásolja. Vágjuk le a tengeriszárát mielőbb, a csőtörés után, lehetőleg azonnal! A hat héten belül feltakarmányozható mennyiséget tároljuk szellős, védett helyen, a többi pedig tépjük meg, gondosan ver-meljük be, vagy egymagában, vagy leveles répafejjel rétegezzük.

Szőlőoltványok, szőlővesszők

legelősebb és legmegbízhatóbb beszerzési forrása telep. Figyelem! Kérésére a leguabb szőlőészeti nagy képes fővágyezményeket, a szőlőtelepítés minden ágára kiterjedő szakleírásai díjmentesen megküldöm.

TÓTH JÁNOS állami felügyelet alatt álló szőlő- és szőlőoltvány termelő gazdaságai, Gyöngyös, póstafők 82. Szőlőtelep: Visontal szőlőhegy.

November hó Leányvásár — sulyra

14 VASÁRNAP

Jozafát, Klementin

15 HÉTFŐ

N. Albert, Lápót

16 KEDD

Ödön, Ottmár

17 SZERDA

Cs. Gergely, Hortenzia

18 CSÜTÖRTÖK

Péter Pál B., Ödön

19 PÉNTEK

Erzsébet

20 SZOMBAT

V. Félix, Jolán

Holdtölte: 18-án.

A miniszterelnök rádióüzenete az amerikai és távolkeleti magyarokhoz. November 7-én indult meg a magyar rádió műsoradásának rendszeres továbbítása az amerikai és távolkeleti magyarok felé. Az ünnepi műsor keretében nagyszabású szavazott intézett *Daranyi Kálmán* a külföld magyarjaihoz. Arra buzdította őket, hogy hú fia legyenek új hazájuknak, de őrizzék meg nemzeti sajtáságukat, amelyre bárhol büszkék lehetnek.

Elismerés egy 88 éves mezőgazdasági munkásnak. *Hanódi Imre* 88 éves nyugdíjas mezőgazdasági munkást, aki harminc év óta látta el szorgalmas munkáját *Pusztánévesen*, a földmivélségi miniszter 80 pengő pénzbeli jutalomban részesítette és részére elismerő oklevelet adott. A jutalmat *Dósa István* dr. járási főszolgabíró adta át *Hanódi Imrénék* szép ünnepele keretében.

Főispán-beiktatás *Baján, Bácsodrog* vármegye és *Baja* városa november 6-án iktatta be ünnepeles külsőségek között a főispáni széke borsodi és katymári *Latinovits János* dr. felsőházi tagot. Miután az új főispán letette az esküt, kijelentette, hogy a rendnek és a munkának az embere és a *városadami osztályok egyelőre- sön fog munkálkodni*. A különböző üdvözlések után a városnázán is beiktatták az új bajai főispánt.

A postautalványok bérmentesítése. A kereskedelem- és közlekedésközvetítő miniszter rendelkezést adott ki, amely szerint a helyföldi forgalomban a postautalvány feladóját utalványát ezentul úgy is postára adhatja, hogy a címetelt a *kifizetés alkalmánál csupánként fizetendő köntényi adó mentesíti*. E kikötés óta 40 pengő 10 fillér, azon felül 14 fillér, amelyet a felvevő postahivatal az utalvány bérmentesítésétől elvált ezvált készpénzben számol el.

Kitüntetett életmentők. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Toldi Ödön* műhelyemgyári igazgató, magyaróvári lakosnak, *Bogó Ferenc* rendőrmester, budapesti lakosnak és *Madarász Imre* napaszámos, dómsódi lakosnak önfeláldozó magatartással véghezvitt életmentésért a Magyar Bronz Érdemrendet adományozta.

Huszárság golyafészek. A németországi *Zombentz* községben egy házat át akartak építeni és ezért a munkások nekilátottak, hogy a kénytelen levő golyafészeket leemeljék; meg sem tudták azonban mozdítani, oly nehéz volt. Végül is szét kellett szedniök a fészeket és részletekben lehozniök. Lent mérlegre tették és a legnagyobb csodálkozásukra 19 métermázsa és 40 kilót nyomott a golyafészek.

A román király átutazott Budapesten. *Károly* román király és *Mihály* vajda, trónörökös november 5-én éjjel átutaztak Budapesten. A román király és fia Prágából tértek haza Bukarestbe. A román államfőt a pályudvaron, a vonat néhányperces itt tartózkodása alatt, a magyar kormány nevében *Sádky István* gróf követségi tanácsos üdvözölte.

Jugoszlávia néhány cigány-faluában a leányokat sulyra adják el. A vásár akkor történik, amikor a leányok elérik a házasságra alkalmas kort. A leányok ára 20–30 fillér fotonként. Egy angolfont 45 deka. Ilyenformán egy 50–55 kilós, csinos leánykéért a mi pénzünk szerint 22–34 pengő ulti az após markát. Ha énekelni és táncolni tud, még több. A cigányvadásznak (az angol lap cigányhercegnek írja!) különleges mérlege van, amellyel a leányokat mérli. Ime, az embervásár Európában! Igaz, hogy csak a mórék között. Ott annál drágább az oldalborda, minél több benne a nehézség! A divatosan gebére soványodott asszonyoknál bajos volna ezt a vásárt bevezetni. Ott kellene még csak különleges mérleg, hogy a sulyt eltüntesse s az árat felszólíja, eszem a kopláló zuzáját!

Idegenellenőrző razzia Budapesten. A Külöldieket Ellenőrző Országos Központi Hatóság vidéki kiindultságának megállapításai és jelentései folytán november 7-én hajnalban a rendőrség razziát rendezett a fővárosban, amelynek során 500-nál több embert állítottak elő. Megállapították, hogy *334-en engedély nélkül tartózkodnak a fővárosban és 29-et azonnal kiutasítottak*. A régóta várt intézkedés a legszélesebb körökben megnyugvást keltett. Elvégre Magyarország fővárosa mégsem lehet tartózkodóhelye az idegen államokból kizsúrult veszedelmes, kártékony, alkalmazkodni nem tudó és nem is akaró galiciai cselekednek. Természetes és megokolt folytatása lenne ennek az eljárásnak, ha a *legsúlyosabb razzidok a határszéli városokban és községekben is rendszeresítenék*. Sok bajnak és nyomorúságnak vennék elejét vele!

Halálba menekült idegája elől egy magasrangú katona. *Bellmond* Károly nyugalmazott altábornagy, aki hosszú idő óta baskomországon szvendélt, egyre fokozódó idegája miatt november 8-án agyonlőtte magát. A világháború hős katonájának tragikus halála mély részvétet keltett.

December elsejétől nem szabad foglyot löni. A földmivélségi miniszter a tavaszi kedvezőtlen időjárás miatt az ország nagy részében észlelhető fogolyhiányra való tekintettel a fogolyvadászat tilalmi idejének kezdetét a *folyó évadizati éven december 1-jében állapította meg*.

Harminechárom vádlott egy csempészpörben. A vámgazgatóság tiltott árucsempészeti kihágás miatt feljelentést tett *Janoczy József* úpesti asztalossegéd és harmincegy társuk ellen. A vád szerint sok ezer kilogramm szemesborsot, rózsafüzér gyöngyszemet, azokivált textilárut és selymet csempészték át a határon. A vádlottak közül többen üzlet-szerűen foglalkoztak csempészéssel és már büntetve is voltak. A bíróság közel száz tanút is beidéztet.

A sárköziek egyházi ruhákat ajándékoztak a pápának. A kalocsakörnyeki sárköziek XI. Pius pápának, hálából azért, hogy a jövő évi eucharisztikus kongresszus színhelyéül Magyarország fővárosát jelölte ki, sárközi stílusban pompás miseruhát és főpapi palástot készítenek. A gyönyörű egyházi ruhák himzészt remek színekben *öcsényi asszonyok* készítik. A magyar falvak asszonyainak szinpompás remekműve nem sokára elkészül.

Vonat elé sodorta a tömeg. A pestszentimrei vasuti állomáson várakozó tömeg a mozgó vonat elé sodorta *Szöke* Erasmus 40 éves MÁV segéditstett. A mozdony elkapta és a másik végányon vesztelő tehervonat egyik kocsijához ragadt. Sulyos agrárkódást szenvedett.

Két szövetkezeti vezető kitüntése. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Pösch Dezső* dr-nak, a Hangya Szövetkezet vezérigazgatóhelyettesének és *Sólyom Jenő* dr-nak, a szövetkezet ügyvezető igazgatójának a szövetkezeti élet terén szerzett érdemeik elismeréséül a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta.

Öngyilkosság a bőséges gyermekáldás miatt. *Chatain Gyula* harmincnégy éves la-rochegealasi (Franciaország) földművelő nagy nyomorában öngyilkosságot követett el. A földművelés már tizenegy év gyermeke volt, amikor feleségé utra ikreknek adott életet. Az apa megcsókolta a két úszilöttet és azután felakasztotta magát.

Nagy sikere van Berlinben a magyar vadászkiállításnak. Most nyílt meg Berlinben a nemzetközi vadászkiállítás és a német lapok vezető helyen foglalkoznak a magyar kiállítással, amelyet az egész kiállítás csarnok egyik *legszebb és legértékesebb gyűjteményének* neveznek. A cikkek különösen a magyar kiállítás domborúkeit dicsérik, amelyek a tipikus magyar vadásztájakat mutatják be, így többek között az északmagyarországi téli sarvasztetést és a május tuzokdörgést.

Nem mehetett a völgegye után: a halál választotta. November 6-án megrendítő öngyilkosság történt Pécsert. A belvárosban egyik bérpalota második emeleti sztrasszójáról az udvarra vetette magát *Sztrassz Mária* 23 éves pécsbányatelepi leány. A mentők órászelők tagokkal szállították a sebészet kórházra, ahol *rövid szenvedés után meghalt*. A szerencsétlen leány afeletti ekkeseredésben követte el tettét, mert nem utazhatott ki Belziumba völgegye után. Völgegye hónapokkal ezelőtt a pécsi bányások egy csoportjával Belziumba utazott, ahová a leány is követni akarta, hogy odakint tartásuk meg az esküvőt. Már ki is váltotta az utlevélt és szombatára várta a belza beutazási engedély megérkezését. Délelben felment a város-házára, ahol sajnálatla közölték vele, hogy a belza hatóságok csak — *törvénytelen házastársak kiutasítását teszik lehetővé*.

Az ősz...

Isten ujja...

Azok, akik szeretnek cigánymódra, átkozódva esküdni, okulhatnak az alábbi esetből:

Szentesi kubikosok dolgoznak hetek óta *Szentendrén*. Az egyik munkásnak, *Kardos Lajos*nak elvesztett a zseborája. Kardos egyik munkástársát gyanúsította meg a lopással, majd, mikor az elkeseredetten tiltakozott a vád ellen, Kardos felkiáltott:

— *Itt súlyodjék el, ha nem igaz, hogy ő lopta el az órám!*

A munkások, akik a vitaközök körül álltak, elhulve látták, hogy az *átok-eskü elhangzása után Kardos megmozog, a föld alatta kettéhasad és pillanatok alatt elnyeli Kardost, aki reménytelen siklott fel*.

A munkások azonnal munkához láttak és sikerült is nekik eszméletlen állapotban kiásniok Kardost, akit sulyos állapotban szállítottak kórházba. Kardos egy laza földréteggel borított üreg felett állt és az éppen a kritikus pillanaton szakadt be alatta. A csodálatos esetnek ez a tudományos magyarázata, amely azonban semmi-estre sem ellentétes azzal a régi tétellel, hogy *néha eléri a büntetés az átkozódókat és esküdőket*...

Borzalmas öngyilkosság. *Kapósvárt* Gyula, 26 éves borbélysegéd november 8-án szörnyű öngyilkosságot követett el: borotválás felvagdosta karjain az ereket, majd a hasán is több szúrást és vágást ejtett. Elvetészhelyes állapotban szállították kórházba.

Légvédelmi gyakorlat lesz Szegeden. A légvédelmi hatóságok intézkedésére Szegeden november 26-án elsötétítési gyakorlat lesz.

Milyen növényeket öntözünk?

Az öntözés különösen a kerti termények termesztésének kedvez. Az *Országos Mezőgazdasági Kamara* arra kérte fel a földmivélségi minisztert, vezessen be hivatalosn szaksteru tanulmányozást annak rendszeres megállapítására, melyek azok a növények, amelyeknek természeténél öntözött területekben elterjesztést kívánatos és állapítsa meg a fejlesztés kereteit is. Felkérte továbbá a kormányt arra, hogy ennek megállapítása után tegye lehetővé, hogy a gazdalközönség a helyszínen megfelelő és rendszeres szakoktatási tevékenység keretében kellőképpen elsajáthathassa a szobajöhelt termények s primörök termesztéséhez szükséges szaktudást.

KŐBE KELLENE VÉSNI!...

Az agrárkérdésnek két főtényezője van: a föld és az ember. Ha megtartani és termőképességében erősíteni akarjuk a magyar földet, meg kell tartanunk és erősíteniünk mezőgazdasági népességünket. Azt, amely birtokosa a földnek és azt is, amelynek földtulajdona nincs.

(Részlet *Daranyi Kálmán* miniszterelnök képviselőházi beszédéből.)

Rövid
történet

47-es és 65-ös

IRTA: FORGÁCS FERENC

Két ember földgőlt a csillagokkal gazdagon ékesített éjszakában, messze Afrika földjén, a sivatag szélén, két legionárius. Furcsa két ember. Az egyik marcona, vad arcu, a másik szelid tekintetű, izmos, erős öriás. Körül csend honolt, szellő se rebbent, madár se lebbent és ők csak uték távolba meredt tekintettel, pipázva.

Az éjszaka olyan volt, mint általában a sivatag környékén: csendes és hűvös. A hold messze bevillágotta a homoktengert. Pislákolva nézte az nyughangu, unott tájat. Távolról sakálvölgyes nyújtózott. A sötétlők égen csillag szaladt... szabadult lélek... Észre sem vették, maradt még éppen elég...

Furcsa emberek ezek a legionáriusok. Multjuk nincs. Eltemetik a legióba lépésük pillanatában... Márki, gróf, munkás, szeláhos, gyilkos, tolvaj, betörő egyet jelent itt csak: legionáriust. Senki sem keresi, kérdezi, kutatja: ki voltál, ki vagy? A legionárius csak egy szám.

A mi két emberünk két szám a sorozatból: Bruno Calavari és Széchy István: 47 és 65.

— Mért jöttél ide? — törte meg a csendet, a hallgatást az olasz.

A magyar nem felelt, csak bámult egyenesen előre, bele az éjszakába.

— Nem akard, vagy nem mered elmondani? Félsz?... Itt nincs törvény, itt nem kéri számon senki. Nem akard elmondani? No jó... Akkor én mondom el, hogy miért kerultem ide.

Megfakult hangon kezdett beszélni a őzrni leletett, hogy a mulban jár, keres, kutat.

— Aostában laktunk. Az apám elég szépjövedelmű tisztviselő volt. Négyen voltunk testvérek, mind fiuk. Én voltam köztük a legfiatalabb. Hívatalba jártam a kis falusi bankba. Elt a faluban egy öregasszony a leányával. A leányt úgy hívták, hogy Amelita. Ugy-e szép név?... Szegények voltunk mind a ketten, de szerettük egymást. A leánynak nagyon szép hangja volt. Senki sem tudott olyan szépen énekelni a templomban, mint Amelita... Oh, Amelita olyan volt, mint a Szent Szűz képe, és milyen szépen tudta mondani: Szeretlek!...

— Am egy napon egy elegáns ur érkezett hozzánk Milanóból, a híres Scala-színházról és hívta, jöjjön vele. kitanitattja operaénekesnővé, híressé és gazdaggá teszi... Amelita sirt és elment, ezerszer megfogadva, hogy sohasem fog elfelejteni engem... Sokáig nem hallottam róla semmi hírt, nem irt, azt hittem a sok tanulás miatt... Egyszer hir jelent meg az újságban, hogy Amelita fel fog lépni a „Tosca” című operában. Pénzt gyűjtöttem és elmentem Milanóba, hogy én is ott legyek az előadáson, az első siker estéjén... Milyen szép volt azon az estén... Esküszöm, nem látam, nem hallottam senkit és semmit, csak őt... Előadás után a színészbejáráson vártam reá. És jött, ragyogó ruhában, de nem egyedül, hanem egy elegáns urral... Amikor megpillantott, rámnézett idegenül, mintha azt mondta volna: „Mit keresel itt, ne háborgass” — és

beült az autójába... Nem tudom, mi volt velem, de a szívem majd kiszakadt... Megkérdeztem a portást, hol lakik és ki volt az az ur. Megmondta: a barátja volt... Szörnyűség!... Elrohantam... és reggel halva találták a szobájában, átdőfött szívvel...

— Így kerültem ide... Hosszu hallgatás követte az utolsó szavakat, csak a zizegő selymes szellő babraja az arcukat...

— No, az én esetem is — szólt végre rekedten a magyar fiu, — leány. Szép, nagyon szép, Talán szebb, mint a te Amelitád... Mi is szerettük egymást. Olyan szép csak egy volt a világon. Máriának hívták... Én is fiatal voltam akkor... Teli volt a szívem vágyval, szerelemmel... El akartam venni feleségül... Dolgoztam, küzködtem érte hosszú éjszakákon át... És egyeste, mikor egy csatornázási munkából hazatértem, a más feleség volt...

— Megölted?... Ugy-e, te is megölted? — suttogta Bruno Calavari.

— Nem! Én csak eljöttem, hogy ne lássam többé soha. Nem bírtam azon a földön élni, járnai, melyet ő is tapos... Nem bírtam nézni azt az embert, aki helyettem ölelte, helyettem csókolta... Én csak eljöttem Mindegy volt, hogy hová kerülök... Véletlenül ide kerültem, hát itt vagyok...

— Mondd, szereted még? — kérdezte nagysokára az olasz.

— Szeretem! — volt a válasz... — Nagyon szeretem...

Az olasz fiu szeme belevillant az éjszakába, fekete haján megtört a holdugár.

— En is szeretem még... de Amelitát nem öleli már senki, nem csókolja más, mert Amelita már az enyém, az én halottam...

Későre járt az idő. Fázósan húzta össze magát a sivatagi éjszakában a két ember s lassan, tévoa léptekkel elindult haza... Haza? Az olasz valami forró kis dalt dudolt, a magyar meg csak sóhajtott egy nagyot... Bruno Calavari hátra... hátra nézett, hogy nem jön-e valaki utánuk. Talán Amelita szellemétől félt... De Széchy István egyenesen, nekifeszülve ment előre, fölemelt fejfel, mint a cövek...

IGAZGYÖNGYÖK

Mindenki ajtaján kopog egyszer az alkalom, de sohasem olyan hangosan, mint a számlát hozó ember.

Kétszer ad, aki gyorsan ad. De egyszer sem ad, aki hiúságból ad, hármennyire siet is dobra verni jóteknységát...

Ha hárman erősen akarják, egy csillag is lehullhat akaratukra az égről — tartja egy régi közmondás. Talán azért fedeznek fel naponta új csillagokat a tudósok, mert mióta világ a világ, még nem akadt három ember, aki pontosan — ugyanazt akarta volna...

Találja ki!

Az alábbi számrejtvény megfejtése egy történet, hogy egy papirlapra leírjuk 1-től 20-ig a számjegyeket, amelyek mindegyike egy-egy betű helyét jelzi. A számsorok mellé irt meghatározások szerint igyekszünk megtalálni az egyes szavakat, amelyeknek betűit a fenti számsorba behelyettesítjük. Ha valamennyi szót megtaláltuk, úgy a betűket 1-től 20-ig egybeolvasva, megkapjuk a helyes megfejtést.

6, 7, 8 = nem szük.
1, 19, 20, 8, 9 = Nándort így is hívják.
17, 15, 16, 11, 2 = magyar folyó.
18, 5, 10 = ásvány.
12, 20, 4, 14 = öregasszony.
1, 14, 6, 2 = dal.
11, 2, 13 = szemes-termény.
1—20 = a kisgazda-társadalom nagy alakja.

A levelezőlapra irt megfejtést a Vasárnap szerkesztőségének címére (Budapest, V., Báthory-utca 24.) kell küldeni tíz napon belül. Elkészve érkező megfejtést nem vesszük figyelembe. Jutalom:

öt darab ötpengő!

Kiosztjuk öt olyan olvasónk között, aki a rejtvényt helyesen megfejti, előfizelőtáborunk tagja és előfizetési díj-hátraléka nincs.

A Találja ki! helyes megfejtését és eredményét a 49-ik számban teszszük közzé.

A 43-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: Balaton. 2. Szórejtvény: Esküszög. 3. Szórejtvény: Prés. Megejtették: Miklál István, Vass Móric, Regös József, ifj. Vörös Mihály, Barcsó Hóna, Torok Sándor, Vezér Emil, özv. Salfai Szita Béláné, ifj. Vész János, ifj. Domonkos Pál, Marosi Pál, Rézner Mihály és Vargha Anna. Jutalomkönyvet nyertek: Marosi Pál (Kunhegyes) és Vargha Anna (Budapest).

A 44-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.

Egy kis mosoly

— Ebben a szobában egy egér járt.
— Honnan gondolja?
— Mert itt a diványon egy pár női cipő lenyomatát látom.

— Mi a baj, János bácsi?
— Elhullott hat szép hizóm.
— Majd ad a Jóistán máskat.
— De bizony, nekem ne cserélgesse!...

Egy ur a vendéglőben ebéd közben dühösen hívja a pincéret:

— Nézzen ide, a kolbászban egy darab fa van.

— Bocsnát...
— Semmi bocsnát. Nem vagyok váltogató, a lovat még valahogy megeszem, de az istállót egyik meg maguk.

— Hogy nevezik azt a gyermeket, aki sohasem mond igazat?

— Hazug.
— Helyes. És hogy nevezik azt, aki mindig megmondja az igazat?
— Hülye.

A mi költőink

A közlés végett beküldött versek száma napról-napra nő. Itt van tehát az ideje annak, hogy megszorgorítsuk azt a mértéket, amelyet eddig alkalmaztunk. A jövőben bírálók leszünk és elfojtjuk magunkban az elnéző jóindulat szavát. A keményebb, de igazságos ítélet egyformán érdeke a jó és a rossz verselőnek. Az előbbi sokkal komolyabb elismerésben részesíti; az utóbbit egy — kis csalódás árán mentesíti — egy nagy fájdalomtól.

Reméljük, hogy ezt a bejelentésünket — amely természetesen a már beküldött és megbírált versekre is vonatkozik — megnyugvással és megértéssel fogadják költőgárdánk tagjai

Esti alkony

Száll méltósággal az esteli alkony... Révedezve járok a Dunavarton... A folyam játszva hullámzik, a habja Lelkemet clandalítja, elragadja...

Bámulom a mély vizet önfelédten... Nagy, mennyei szent béke leng felettem.

Olyan holdog most a lelkem világa... Gyönyörködöm a hészter szép Dunába.

SZABÓ LAJOS (Budapest)

A természet gyermeke...

A természet gyermeke vagyok. Testvéreim a dalos madárkák. Szülőanyám a fekete föld. Szerelmeseim a virágok és fák...

A természet gyermeke vagyok. A madár dalát én rólam mesél. A hulló falombok velem sírnak, Ha ajkam az emulásról beszél...

A természet gyermeke vagyok. A mennydörgés is hangomon beszél, De az én hangomon szól a szellő, Mikor lágyan, mikor halkán zenél...

A természet gyermeke vagyok. Testvéreim a dalos madárkák. Szülőanyám a fekete föld. Szerelmeseim a virágok és fák...

MAJZIK MÁRTON (Mesterszállás)

Borívó

Borus, ködös őszi napok... Összel én is borus vagyok, De a jó bor megvigasztal, Nincsen jobb, mint a vig asztal!

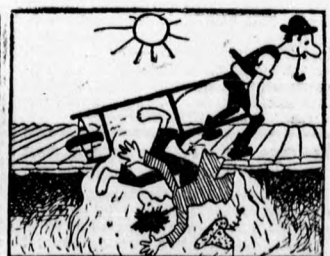
Hajtogatom a poharat, Felejtetem bubajomat, Hej, nem emészt már a bánat: A bortól jó kedvem támadt...!

FURKA ANDRÁS (Déványánya)

Arany szabályok

Frise levegő az egészség pótlhatatlan eleme. Lakásunk ablakát naponta többször nyissuk ki!

Aki földre, padlóra kőp, betegségét gyermekébe oltja. Tehát senki se tegye!

Kérdés: Hogyan kell a hordó úrtartal-
mát megmérni? (F. G., Mezőkövesd.)
— **Felelet:** A hordó úrtartal-
mát követően mérjük ki; Mérőelőecel meg-
mérjük a hordó belsejében az akonany-
lásnak a legalsó donga csújától való tá-
volságát úgy az első, mint a hátsó fené-
kénél. A két méretnek közepérszámot
(vagy ha a méretek egyenlők, akkor az
egyik méretet) 10-el elosztjuk, azután
kétszer önmagával megszorozzuk s a
szorzatot még 0,6-al is szorozzuk. Példa:
Az akonanylás és a legalsó donga csúja
közötti távolságok közepérszámja 84 cm,
akkor a hordó úrtartalma $84 \times 8,4 \times 0,6 = 355,6$ liter.

Kérdés: Hol és mennyiért lehet vető-
magot tisztaságra és csirázóképességre
vonakoztatni megvizsgáltatni. (Ifj. F. E.,
Ostffyasszonyfa.) — **Felelet:** Vetőmagot
tisztaságra és csirázóképességre a Magy.
Kir. Vetőmagvizsgáló Állomáson lehet
megvizsgáltatni. A beküldendő mennyiség
— a magvak nagysága szerint — 250—
1000 gramm. A vizsgálati díj is a mag
faja szerint változó; átlagosan 2 pengő
50 fillér. Az előbb jelzett állomás pontos
címe: Budapest, Kitalbél Hát-utca 2.

Kérdés: Milyen könyv ismerteti rész-
letesen a 10—30 holdon való gazdálkodás
rendszerét? (Ss. M., Kesztele.) — **Fele-**
let: E célra nagyon megfelelő a „Gazda-
ságtan” 3 kötetben; ám a 3 kötetnek 10
pengő. Kiadta a földművelésügyi minisz-
ter. Megszerezhető a Pátria-könyvkeres-
kedésben. Budapest, Üllői út 25.

Kérdés: Van-e szakkönyv a szőlőter-
melők Egyesületének? (Oz. V. A., Kun-
szentmárton.) — **Felelet:** A Szőlőter-
melők Országos Egyesületének szakkönyve
a „Borászati Lapok”. Szerkesztője és ki-
adóhivatala: Budapest, Báthory u. 22.
Mutatványszámot ingyen küldenek.

Kérdés: Van-e nyugdíjajogosság a c-
olyan özvegynek, akinek férje nyugdíjas-
ként nősült? (Ny. M., Rácalmás.) — **Fe-**
lelet: Nincs jogossága nyugdíjra az
ilyen özvegynek.

Kérdés: Pincókban nagyon elszapo-
rodott a hangya, a kamránkban a zsigik.
Hogyan irtathatók ki mindkettő? (N. U.,
Kövesd.) — **Felelet:** 1. A hangyákat
kírtani úgy lehet, ha boltyuknak kivetett
nyílásait megkeressük. ebbe este szűn-
kéneget (robbanó anyag, ha tűz van kö-
zelében!) öntünk és azután betapasztjuk
ugy, hogy a fejlődő mérges gáz ki ne
szökjön. 2. A gabonasziszektől is legala-
posabban mérges gázokkal lehetne meg-
szabadulni, de csak akkor, ha a magtárt
légmentesen el lehetne zárni. Ellenkező
esetben a gabonát át kell rostálni, hogy
a zsigik kihulljanak belőle. Ezután rakjuk
a gabonát garmadába és a garmadát ló-
pokróccokkal takarjuk le. Mintegy 7—8
óra múlva a pokrócokat óvatosan leemel-
jük s a szabadban kirázzuk a belőlük
húzódtó zsigiszeket. Ezután a garmadát
átlopátjuk, újabb leterítjük s ezt a
munkát addig ismételtük, míg a zsigisak
nagy részét összefogtuk. A zsigisak ál-
landó fészke a zsigiban vagy az odajutott
szemében, rostaalban van, azért nagy
gondot fordítsunk a tisztaságra. A magtár
többeszer alaposan tisztogassuk ki, a
részeket tapasszuk be és a falakat meszel-
jük be.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK:

M. N., Nagykőrű. Személyesen jártunk
el a felénk közeli ügyben. A R. U.
szerkesztősége, ahová az a pénz be-
küldte. V. ker. Vadász u. 11. szám alatt
van. Azt a választ és ígéretet kaptuk,
hogy a könyv kiadását késleltető okok
néhány héten belül megszűnnek és így
mindkét kiadmány, természetesen az Ön
könyve is, december elején. de karác-
sonyig legkésőbb megjelenik. Ameny-
nyiben a könyv akkor sem jelenhete
meg, visszaküldik a pénzt. Arra kérjük
tehát, hogy január első napjaiban kö-
zölje velünk, megjelent-e a könyv, vagy
nem. Készséggel tesszünk akkor, ha a szük-
séges, újabb lépcséket.

N. J., Zalavár. A legközelebb jövőben
pályázatot hirdetünk. Miért nem szót-
lított a legutóbbi között: „Ez a vád-
című felhőztársasághoz” — S. I., Kistöl-
falu: A kérdezett ur az O. K. H. alelnök-
vezető igazgatója, megszólította méltóságos
ur címe: Budapest, V. nádor u. 22. Or-
szágos Központi Hitelviszketkez.

Arany- és ezüstpénzek ára

1937 november hó 11-én.
Ezüstpénzek: 1 drb egykoronas 36 fillér;
kétkoronas 72 fillér; ötkoronas 1
pengő 89 fillér; négy egyforintos 95 fillér.
14 karátos törtarany grammként 3
pengő 10 fillér.
Szezárszt kilogrammja: 90 pengő.

GABONATÖZSDE

Készaru. Buza tisztavízű 77 kg-os
20—20,45, 78 kg-os 20,30—20,75, 79 kg-os
20,55—20,95, 80 kg-os 20,70—21,05. felső-
tisztavízű 77 kg-os 19,95—20,45, 78 kg-os
20,25—20,75, 79 kg-os 20,50—20,95, 80
kg-os 20,65—21,05, dumatiszaktól 77 kg-os
20—20,35, 78 kg-os 20,30—20,65, 79
kg-os 20,55—20,85, 80 kg-os 20,65—20,95,
fejtérmegei 77 kg-os 20,05—20,35, 78
kg-os 20,35—20,65, 79 kg-os 20,60—20,85,
80 kg-os 20,70—20,95, többi dumától
77 kg-os 20—20,35, 78 kg-os 20,30—20,65,
79 kg-os 20,55—20,85, 80 kg-os 20,65—
20,95, rozs pestvidéki 18,15—18,25, egyéb
18,25—18,30, sórárpa kiváló 21—23, Ia
19,50—20,50, sórárpa 18,50—19, takar-
mányárpa Ia 16,50—17, IIa 15,75—16,25,
zab Ia 16,70—16,80, IIa 16,60—16,70,
tengeri áru 13,80—13,90, újaru tisztán-
till állomásokról 10,80—11,30, egyéb ál-
lomásokról 10,50—10,80, finom búzakorpa
12,65—12,75, 8-as búzaszaktól 14,50—15,20
pengő 100 kg-ként.

Határidős piac. Újroz márcsra 19,28
—19,29, májusra 19,31—19,33, tenzari
májusra 12,68—12,69, júniusra 13,05.

Magpia. (A Mauthner Ödön Magter-
melő és Magkereskedelmi Rt. heit jelle-
tése.) A magpiacon az elmúlt hét folya-
mán további nagyfokú üzletlenség mel-
lett, alig volt említesremelő változás
Biborhère, lóhere és lucernamag tartott.
Borsók és mák változatlan, Bab esendes.
Szószósbükköny tovább hanyhult. Tök-
magban megindult a kínálat, gyengülő
árak mellett. — A Budapesti Áru-
és Értéktözsde hivatalos jegyzése nyers-
árúért, ah Budapest: köles fehér 17—19,
vörös 15—15,60, egyéb 13,50—14, ká-
posztaröpecse 31—32, napraforgó fehér
21—22, tarka 20—20,50, ah állomás, tök-
mag nagyszemű 26—28, kisműzű 25—26,
mák 106—109, Viktorláborsó sterilizált
18,50—20, zöld Expressborsó sterilizált
18,50—19,50, őszborsó sterilizált 17—18,
lencse nagyszemű sterilizált 40—45, kö-
zepszemű 36—40, kisműzű 30—34, dunai
fehér szokványbáb 23—24, dumától
22,50—23,25, gömbölyű fúrjab 21—21,50,
hosszu 21—21,50, lucernamag nyers,
arankás 190—215, lóheremag nyers, aran-
kás 118—125, biborhèremag 60—63, mu-
harmag 15,50—16,50, bílköny tavaszi
16,50—17,50, szószósbükköny 38—42, csi-
lagfürt fehér, lapos 12,50—12,75 pengő.

Takarmány. Réteszénia I. r. 4,80, II. r.
4,20, III. r. 3—3,50, muhárszénia 4—5,20,
lucernaszénia 6—7,80, alomszénia I. r.
3,80—4,80, II. r. 3,50 P mm-ként.

Vágómarha. Bika, magyar III. r.
58—60, tarka 64—100, ökrök, magyar, II.
r. 68—84, tarka 64—110, tehén, magyar,
II. r. 62—78, III. r. 50—54, tarka 46—94,
bivaly, magyar, növendék (éves) 65—94,
kiszontott való 36—44 fillér kg-ként.

Borjú. I. r. 114—117, U. r. 104—
112, III. r. 90—94 fillér kg-ként.
Tenyészmarhák és jarmostörök. I. r.
belföldi jarmostörök (tarka) és beállítai
való tíno 84—88, fehér 83—88, 1½ éves
üsző 80—88, 1½ éves tíno 80—85, fiatal,
friss fejűs tehén 96—1000 fillér kg-ként.

Juh. Külföldiek megfelelő prima fiat-
al tiri darabonként 50 kg súlyban 50—56,
prima fiatal bárány pánkonként legalább
80 kg súlyban 54—64 fillér kg-ként, etetés-
től után gazdaságban mázálva, 3 kg
súlyveronással.

Sertésvásár. Uradalmi zirsertés pá-
ronként 340 kg-on felül 110—111½, 340
kg-on alul 107—108, sertésdrtés 96—
107, őrsertés Ia 100—108, angol tőke-
sertés 104—106, exportzászt márkizott,
vázolódion átvéve, csomagolás nélkül
164, felsértés szalonállva 136—144, fél-
sertésűs 136—146, szózt szalonna
3 darabos 140 fillér kg-ként.

Ló. Könyvebb kosuló 700, igaz kosuló
(nehéz nyugatú fajta) 440—800, könnyű
nyugatú fajta 300—500, alárendelt ló
35—300, vágó ló 30—400 pengő.

Nyersbőr. Marhabőr 40 kilónál nehe-
zebb, magyar 120—125, tarka 130—135
fillér. A 40 kilónál könnyebb marhabőr
kilója, 10 fillérről kezdődik. Tarka bika-
bőr 45 kilóg marhabőrarában, 35 kilóg
90—55, borjúbőr hosszú lábbal 180, rö-
vidlábú borjúbőr 105—205, merinó juh-
bőr zódsúlyban 80—90 fillér kilónként.
Mészárosbőr darabonként 16 pengő, kí-
szet lóbbért 10—20% kal kevesebbet kí-
szettek.

Gyapju. A Gyapjuhészó Blzottság a
következő átvettelt árakat állapította meg:
Legfinomabb posztógyapju, egynyirett,
1,67—2,07, báránygyapju 1,42—1,76, fi-
nom posztógyapju, egynyirett, 1,61—1,96,
báránygyapju 1,37—1,67, finom szövet-
gyapju, egynyirett, 1,62—2,11, közepé-

ny szövetgyapju 1,50—1,97, durva szö-
vetgyapju 1,37—1,79, finom, fésülhető
szövetgyapju 1,60—2,20, közepéfinom,
fésülhető szövetgyapju 1,58—2,07, durva,
fésülhető szövetgyapju 1,50—1,94, finom
fésütygyapju 1,73—2,27, közepéfinom fésüty-
gyapju 1,64—2,14, durva fésütygyapju
1,60—2,07, keresztezett fésütygyapju, egy-
nyirett, 1,52—1,97, báránygyapju 1,14—
1,48, cigdijgyapju, egynyirett, 1,44—
1,84, báránygyapju 1,22—1,56, racka-
gyapju, fehér, egynyirett 1,04—1,27, bá-
ránygyapju 0,88—1,08, rackagyapju, szines
egynyirett 0,87—1,10, báránygyapju
0,74—0,94 pengő. Merinó báránygyapju
1,38—1,76, 1,28—1,67, 1,16—1,52 pengő.

Zöldesg. Sárgrépa 12—20, petrezse-
lyem 12—20, kevert zöldesg 16—20, zel-
ler 16—84, kalarábó 14—20, karfiol 12—
28, vöröshagyma, mekél 16—20, közönsé-
ges 12—18, fokhagyma 28—40, cékla 10,
—20, fejeskáposzta 12—20, savanyított
káposzta 28—36, kelkáposzta 12—20, vó-
rádkáposzta 24—36, fészallatka 6—14
(db-ja), 9—12, ási róza 7—9, nyári róza
9—12, Ella 6—8, kifli 14—20, tömör csi-
pergekomba 100—240, szárított 400—
1000, uborka vizes 90—80, ecetes 100—
130, tök, főző 8—16, sütőtök 10—14,
sóssa 20—36, paradzított 16—24, fe-
keterekek 16—24 fillér kg-ként.

Szesz. A fogyasztási szeszforalom e
héten feltűnően esendes volt és az ősz-
szes szeszszektörök változatlan áron
zártak. A gyümölcszoldoküzletben
megröbült volt a kínálat és változatlan
tarútt áronként törtétek üzletkötések.
Törkölypálinka 2,60—2,65, seprópálka
2,75—2,90, eperpálinka 3,30, szilvürtú
4—4,20, barackpálinka minőség szerint
5,70—6, borpálinka 3,45—3,55 pengő
10,000 literfokonként, III. táblázat se-
rint +3% forgalmi adó.

Bor. Az újborok ára kisgazdálkál
Mallgandfokonként 1—1,2 fillér, az ura-
dalmi borok minőség szerint jóval máza-
sál áron kelnek el.

Idégen pénzümek vételi és eladási ára.
Sds pengőnél többé kerül szás Anyab-
Angol font 1675—1695; dollár 333,50—
337,95; kanadai dollár 332—337; holland
font 185,75—187,75 pengő. — Szis pen-
gőnél kevesebbé kerül szás darab: Cseh
korona II—11,70; szerb dinár 7,30—7,90;
francia frank 11,15—11,65; lengyel zloty
60—61,40; román leu 2,85—3; bolzár
leva 3,60—4; olasz lira 16,90—17,90;
osztrák schilling 80—80,70; svájci frank
77,65—78,55 pengő. Ezekhez az árhozhoz
még a Magyar Nemzeti Bank által meg-
állapított hivatalos felárak járóinak.

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, XI. 14. Állat- és kirakóvásár:
Pegyvernek, Gyoma, Makó, Szabad-
szállás, Szegvár. — Ló- és kirakóvásár:
Budapest.

Hétfő, XI. 15. Állat- és kirakóvásár:
Gyöngyös, Hajdúszobornény, Halászi,
Kocsér, Lovászpatona, Lőrinc, Mété-
szalka, Nógrád, Rakamaz, Sárközvár,
Sopron, Solt, Szank, Szekszárd, Tápó-
szecső, Tiszaszentimre. — Ló, marha-
és kirakóvásár: Jánosháza, Nagyatád,
Szegvár. — Marha- és kirakóvásár:
Nagyrákos, Pölske. — Kirakóvásár:
Ózd.

Kedd, XI. 16. Állat- és kirakóvásár:
Gelej, Lőrinc, Solt, Söskút. — Sertés-
és kirakóvásár: Borsodnádasd. — Ló-
marha- és sertésvásár: Vajszád.

Szerda, XI. 17. Állat- és kirakóvásár:
Balmazújváros. — Ló, marha- és kirakó-
vásár: Bajna, Hegyfalva, Hőgyész. —
Sertés- és kirakóvásár: Rudabánya. —
Ló, marha- és sertésvásár: Székesfehérvár.

Csütörtök, XI. 18. Állat- és kirakóvásár:
Dömsöd, Pátka, Újfehértó. — Ló,
marha- és kirakóvásár: Bajna, Koszt-
hegy.

Péntek, XI. 19. Állat- és kirakóvásár:
Békés, Csenger, Hármafia, Veszprém. —
Ló, marha- és kirakóvásár: Ródics, So-
mozselyi, Sümeg.

Szombat, XI. 20. Állat- és kirakóvásár:
Békés, Endrőd (bizonytalan). — Ló,
marha- és kirakóvásár: Csurgó.

Nem gazdaságos a sertés- és baromfiellenyésztes
a törvényesen védett
Rákoshegyi baktériumölő
székül. Kaptható és megrendelhető csak
IFJ. AULICZKY OTTÓ
Budapest, VII. Dehánynécsa 84. íla. 2
Árak: Demionál ab Budapest
3 4 6 8 10 15 20
370 480 710 910 1080 160—2120
Tanulási prospektus e lap olvasóinak ingyen!

Budapest I.

VASÁRNAP, XI. 14.
9: Unifitárs istentisztelet. 10: Róm.
kath. istentisztelet. 11.15: Evangélikus is-
tentisztelet. 12.30: Pontos időjárás-
és viaszllás. 12.30: Operaház zenekar.
13.05: „Mindenhol az anyanyelv.” 14:
Hanglemek. 14.50: A magyar-szaválj
labdarugómérkőzés II. félleje. 15.50:
Szimfonikus zen. 16.20: „A szakoktatási
intézmények munkásságának eredményei.”
17: Zongora. 17.30: „Az Alföld gyapju-
gazdálkodása.” 18: Magyar nóták. 19:
Elbeszélés. 19.30: Szalonzene. 20.30:
„Londontól — Bánfalvára” Hangjáték.
21.25: Hírek. 21.45: Zenekar. 22.15: Jazz.
23.30: Cigányerek zenekar.

Állandó közvetítések

Gépközletozások
6.45: Torna, utána hanglemek. 10:
Hírek. 16.20: és 10.45: Két felolvasás.
11.10: Vízjelzés. 12: Harangszó időjárás-
jelentés. 14.40: Időjelzés, stb. 16.45: Pon-
tos időjelzés, stb. 00.05: Hírek.

HÉTFŐ, XI. 15.

12.05: Cigányzene. 13.30: Domány Sándor
és Sárdy János énekel. 16.15: 16.15: Diák-
féltára. 17: Előadás Kolozsvárról. 17.30:
Jazz. 18.25: „Rádió a rádióról.” 18.40:
„Lelek előzetesetek az eucharisztikus vi-
láglángszerszár.” 19: Hanglemek.
19.40: „Régi orosz költők.” 20.15: Budai
Dalárda. 21.25: Operaház zenekar. 22:
Időjárás. 22.40: Francia előadás. 23.05:
Cigányzen.”

KEDD, XI. 16.

12.05: Szalonzene. 13.40: Enekmegye.
16.15: „Asszonyok tanácsadója.” 17:
„Munka és élet a paraszbtörténet.” 17.30:
Cigányzene. 18.15: „Japán gazdasági
problémák.” 18.45: Zenekar. 20: Két egy-
felvonásos vígjáték. 21.50: Hanglemek.
22: Időjárás. 23.30: Wanda Luzzato he-
gedű. 23.10: Szalon- és jazz-zené.

SZERDA, XI. 17.

12.05: Hanglemek. 13.30: Cigányzene.
16: Operaház előadás: „Traviata.” Zene-
jét szerzette Verdi. 19.45: Szalonzene.
21.20: Cigányzene. 22.10: Időjárás. 23.15:
Zenekar. 23.30: Jazz.

CSÜTÖRTÖK, XI. 18.

12.05: Hegedű. 13: Beszélő-zenekar.
16.15: Vízvári Marika előadása. 17:
„Mehészeti tanfolyam III. rész.” 17.30:
Zenes részetek egy filmből. 18.05: Elő-
adás hanglemzeiről. 18.35: Fuvola. 19:
Külföldi negyedóra. 19.15: Enek. 20.15:
„Csoknal, a tanult lángész.” 21.15:
Dohnányi zongoraszonáta-estje. 22: Idő-
járás. 22.05: Katonazene. 23.15: Jazz-
bűrmás.

PÉNTEK, XI. 19.

12.05: Katonazene. 13.30: Balajka-
zenekar. 16.13: Diákféltára. 17: Cigány-
zene. 18.10: Tánccenek. 18.50: Cseve-
gés. 19.30: Operaház előadás: „A crema-
nói hegedűs” és „Csizmás Jankó.” 22.05:
Időjárás. 23.10: Szalonzene. 23.20: Ci-
gányzene.

SZOMBAT, XI. 20.

12.05: Zongora. 13.30: Hanglemek.
16.15: Mesék. 17: Műszaki előadás. 17.30:
Szalonzene. 18: „Az angol és a dedupja.”
18.30: Cigányzene. 19.15: Előadás. 19.45:
„Gili Baba.” Zenejét Huszka Jenő írta.
20.15: Hírek. Időjárás. 22.20: Jazz. 22.50:
Jétkorop mérkőzés. 23.20: Cigányzene.

Budapest II.

Vasárnap, XI. 14. 11.30: Szalonötös.
14.50: Szimfonikusok. 16.20: Hanglemek.
18.30: Versök. 19: Szalonzene. 19.30:
Sakk-előadás. 20.15: Zongora. 20.40:
Hanglemek. — Hétfő, XI. 15. 19: Né-
met nyelvlecke. 19.25: Csevegés. 19.45:
Hanglemek. 20.20: Hírek. — Kedd, XI.
16. 18.20: Cigányzene. 18.45: Mezőgazda-
sági félóra. 19.15: Francia nyelvlecke.
19.50: Hírek. 20.10: Zongora. 20.50:
Hanglemek. — Szerda, XI. 17. 18.45:
Olasz nyelvlecke. 19.20: Tánccenek.
20.20: Csevegés. — Csütörtök, XI. 18.
17: Hanglemek. 18.35: Angol nyelv-
lecke. 19.15: Munkaféltára. 19.45: Kor-
rajz. 20.15: Szalonzene. — Péntek, XI.
10. 18.20: Gyorsírás. 18.50: Hanglemek.
19.35: Elbeszélés. 20.30: Hanglemek. 21:
Jazz. — Szombat, XI. 20. 17: Szalonzene.
18.45: Mezőgazdasági félóra. 19.20: Ci-
gányzene. 19.59: Útrajz. 20.15: Hírek.
20.40: Hanglemek.

KIADÓTULAJDONOS:
„FALU” MAGYAR GAZDA
ÉS FÖLDMŰVÉSZ SZÖVETSÉG
FELÉLŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL.